

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна**

**ПОСІБНИК ДЛЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ
ПЕРЕДАЧІ ІМПЛІКАТУР ТЕКСТУ ОРИГІНАЛУ
В УСНОМУ ПЕРЕКЛАДІ З АРКУША
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА АНГЛІЙСЬКУ
(категорія означеності / неозначеності)**

Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів
за спеціальністю «Переклад» (англійська мова)

Харків – 2011

УДК 811.111'253:378.147.091.3(075.8)

ББК 81.2Англ-923

О 56

Рецензенти: кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов № 1 Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» **І. А. Семьонкіна**;
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри методики та практики викладання іноземної мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна **І. О. Свердлова**.

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 1 від «27» жовтня 2011 р.)*

Ольховська А. С.

О 56 Посібник для навчання майбутніх філологів передачі імплікатур тексту оригіналу в усному перекладі з аркуша з української мови на англійську (категорія означеності / неозначеності): навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Переклад» (англійська мова) / Ольховська А. С. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 76 с.

Посібник призначений для навчання майбутніх філологів передачі імплікатур тексту оригіналу в усному перекладі з аркуша з української мови на англійську (категорія означеності / неозначеності).

Для студентів філологічних та перекладацьких відділень (факультетів) університетів, фахівців, які прагнуть вдосконалити власні навички передачі імплікатур означеності / неозначеності в усному перекладі з аркуша.

УДК 811.111'253:378.147.091.3(075.8)

ББК 81.2Англ-923

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2011

© Ольховська А. С., 2011

ЗМІСТ

Передмова	4
<i>UNIT 1</i>	16
Step 1.....	16
Step 2.....	22
Step 3.....	28
<i>UNIT 2</i>	34
Step 1.....	34
Step 2.....	39
Step 3.....	44
<i>UNIT 3</i>	49
Step 1.....	49
Step 2.....	54
Step 3.....	59
<i>UNIT 4</i>	63
Step 1.....	63
Step 2.....	67
Step 3.....	71

ПЕРЕДМОВА

Завданням посібника, який призначено для навчання майбутніх філологів, що одержують кваліфікацію перекладача, є формування навичок розпізнавання імплікатур означеності / неозначеності в тексті оригіналу (українською мовою) та їх маркування у тексті перекладу (англійською мовою). Посібник побудований на матеріалі навчання громадсько-політичного перекладу, зокрема тематики, пов'язаної з діяльністю Європейського Союзу та інших міжнародних політичних економічних, фінансових та військових організацій, і ґрунтується на матеріалі уроків 5 – 8 відповідного посібника [9]. Згадані уроки охоплюють такі теми: НАТО (Організація Північноатлантичного Договору), АСЕАН (Асоціація Країн Південно-Східної Азії), СОТ (Світова організація торгівлі), МВФ (Міжнародний валютний фонд). Посібник може використовуватися як компонент навчально-методичних матеріалів для розвитку навичок і вмінь перекладу з аркуша та усного послідовного перекладу з української мови на англійську.

У процесі сприйняття тексту оригіналу (ТО) перекладач, окрім усього іншого, має вирішити ряд проблем, пов'язаних із тлумаченням імплікатур, тобто елементів смислу, що не одержали експліцитного вираження в ТО, але, вірогідно, потребуватимуть його в тексті перекладу (ТП), де вони можуть маркуватися на різних рівнях [10]. Зокрема, опозиція «означеності-неозначеності» зазвичай не маркується в українському ТО, але потребує маркування артиклями в ТП англійською мовою на граматичному (морфологічному) рівні.

Якщо студент здійснює переклад «знизу-догори», що є типовою стратегією майбутніх перекладачів [10; 15], переносючи знаки (лексичні) з одного (ТО) поверхневого рівня на інший (ТП), то часто спостерігається явище недорепрезентації (*underrepresentation*) [22] імплікатур ТО в ТП (у нашому випадку, імплікатур означеності-неозначеності), оскільки в ТО відсутні експліцитні маркери, що запускають відповідні механізми у свідомості перекладача.

Як припускають дослідники цієї проблеми [10], для навчання студентів передачі імплікатур ТО в ТП слід сформувати у них відповідні загальну й локальні перекладацькі стратегії, що ґрунтувалися б на проникненні у смисл ТО з подальшою його передачею в ТП, замість концентрації виключно на лексичних значеннях на поверхневому рівні [10]. Аналіз літератури [5; 10] дозволяє виділити гіпотетичні кроки, необхідні для правильної передачі імплікатури: 1) розпізнавання її в ТО; 2) ідентифікація її

типу; 3) встановлення її маркера у мові перекладу; 4) вживання згаданого маркера у ТП.

Виходячи з таких передумов, логічним видається припущення, що й при розробці методики розвитку здатності передачі імплікатур ТО слід включити до змісту навчання формування відповідних дій (розпізнавання, ідентифікації, встановлення маркера та його вживання) і доведення їх до автоматизованого рівня з подальшим включенням до структури перекладацьких умінь.

Вправи, подані у посібнику, об'єднані в комплекс, що включає три їх типи:

1) підготовчі вправи – на розпізнавання імплікатур означеності / неозначеності в україномовному тексті та позначення їх типу шляхом введення відповідних означень (або пояснень) на рівнях речення або надфразової єдності;

2) вправи на формування навичок – маркування виявлених у попередніх вправах імплікатур означеності / неозначеності в англomовному тексті перекладу в процесі перекладу україномовного тексту оригіналу;

3) вправи на формування умінь – переклад україномовного тексту оригіналу (без позначень типів імплікатур означеності / неозначеності) на рівнях надфразової єдності та тексту без будь-якої зовнішньої опори.

Розглянемо кожен тип вправ детальніше.

Відповідно до теорії поетапного формування розумових дій та понять [4], згадані дії найефективніше формуються по лінії від зовнішніх форм виконання до внутрішніх. У процесі виконання дії у вправах зовнішні орієнтири поступово згортаються і переходять у внутрішню форму, тобто інтеріоризуються, й у такій формі забезпечують виконання дії у подальшому.

Завданням підготовчих вправ при навчанні розпізнавання імплікатур означеності / неозначеності якраз і є формування навичок автоматизованого розпізнавання імплікатур означеності / неозначеності в українському тексті та позначення їх типу. У цих вправах імпліцитне значення згаданої категорії, експліцитне маркування якої в україномовному тексті переважно відсутнє, студенти розгортають в експліцитні форми. Це здійснюється шляхом додавання перед іменниками означень, що розкривають смисл, у якому згадані іменники вживаються в конкретній ситуації (див. вправи 1, 3, 5). Таким чином відбувається матеріалізація розумової дії з розпізнавання імплікатур, ідентифікації їх типів та встановлення їх маркерів у мові перекладу. Як уже згадувалося раніше, підготовчі вправи проводяться на рівнях речення або надфразової єдності.

У вправах для формування навичок студенти переходять до вживання у тексті перекладу відповідних маркерів (артиклів) для позначення встановлених у попередніх вправах імплікатур, тобто перекладають препаровані згаданим чином речення, спираючись на зовнішні ознаки, введені ними у текст для експліцитного позначення імпліцитної категорії означеності / неозначеності (див. вправи 2, 4, 6). Ці вправи проводяться на рівнях речення та надфразової єдності.

Вправи на формування вмінь здійснюються за допомогою перекладу україномовних текстів без будь-яких попередніх операцій, тобто в умовах, наближених до реального перекладу з аркуша з української мови на англійську. Ці вправи виконуються на рівнях надфразової єдності і тексту на матеріалі згаданого посібника [9] без попередньої підготовки і призначені для формування таких характеристик навички як гнучкість і стійкість, а також для включення навичок розпізнавання імплікатур означеності / неозначеності в тексті оригіналу (українською мовою) та їх маркування у тексті перекладу, сформованих на попередніх етапах, до структури перекладацьких умінь.

Комплекс вправ, розроблений на матеріалі навчання (у шостому семестрі) громадсько-політичного перекладу («Міжнародні політичні, економічні, фінансові та військові організації») майбутніх філологів. Завдяки інтеграції лексико-тематичного компонента, передбаченого програмою, і експериментальних вправ, їх застосування не спричинює зменшення обсягу часу на опрацювання відповідного матеріалу, оскільки вони ґрунтуються на згаданому вище матеріалі.

Можливі два варіанти застосування комплексу вправ, представленого у цьому посібнику: 1) за принципом «квантування» знань [6; 7], коли на формування навичок розпізнавання імплікатур означеності / неозначеності в тексті оригіналу та їх маркування у тексті перекладу відводиться по 20 хвилин на кожному занятті упродовж 12 занять, що в сумі складає 240 хвилин; 2) концентрований, у якому формування згаданих навичок здійснюється також протягом 240 хвилин, але впродовж перших трьох занять модуля;

Схематично структуру навчання розпізнавання імплікатур означеності / неозначеності в тексті оригіналу та їх маркування у тексті перекладу на третьому курсі у межах кредитно-модульної системи подано на рис. 1.

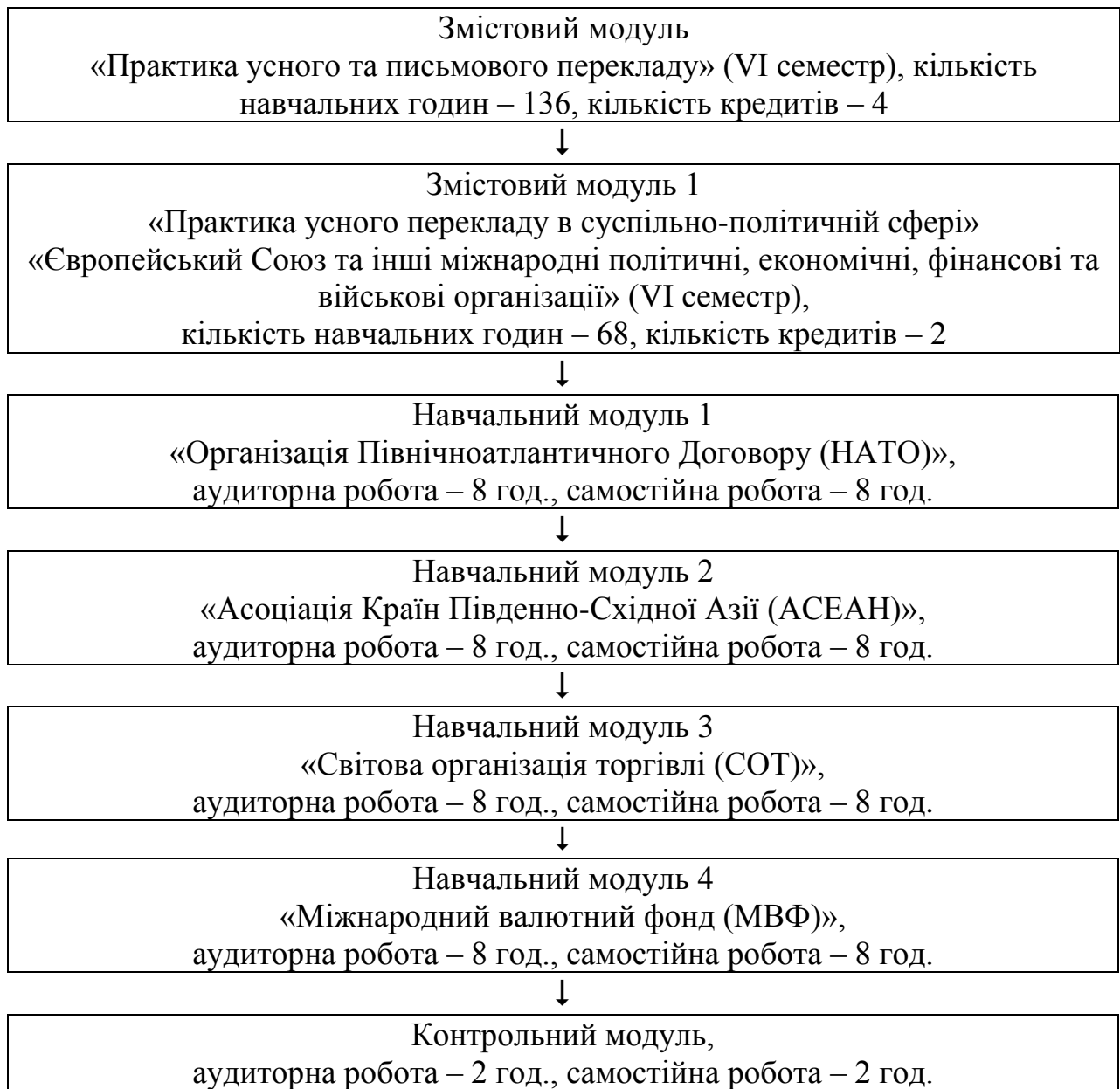


Рис. 1. Структура навчання майбутніх філологів
розпізнавання імплікатур означеності / неозначеності
в тексті оригіналу та їх маркування
у тексті перекладу

Як випливає з рис. 1, навчання усного перекладу з проблематики «Міжнародні політичні, економічні, фінансові та військові організації» на третьому курсі є складовою змістового модуля «Практика усного та письмового перекладу», який у VI семестрі розрахований на 136 навчальних годин (аудиторна робота – 68 год., самостійна робота – 68 год.) та 4 кредити, з яких половина (68 навчальних години: аудиторна робота – 34 год., самостійна робота – 34 год. та 2 кредити) відводиться на змістовий модуль 1 (Практика усного перекладу в суспільно-політичній сфері). Зміст цього модуля визначається безпосередньо вищими навчаль-

ними закладами, які проводять підготовку майбутніх фахівців, що спеціалізуються з перекладу. Даний посібник ґрунтується на програмі з теорії та практики перекладу, розробленій кафедрою теорії та практики перекладу англійської мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, відповідно до якої формування навичок та розвиток умінь усного перекладу у VI семестрі здійснюється на матеріалі тем (НАТО (Організація Північноатлантичного Договору), АСЕАН (Асоціація Країн Південно-Східної Азії), СОТ (Світова організація торгівлі), МВФ (Міжнародний валютний фонд)) згаданого вище посібника [9].

Відповідно, змістовий модуль 1 («Практика усного перекладу в суспільно-політичній сфері»), що реалізується на матеріалі проблематики міжнародних організацій, ділиться на 4 навчальних модулі і завершується контрольним модулем. Наприкінці кожного з навчальних модулів передбачається контрольна робота, а наприкінці змістового модуля – підсумкова модульна контрольна робота. До змісту обох типів контрольних робіт входить індивідуальний усний переклад кожного студента з аркуша (з української на англійську), який рекомендується записувати на звуконосії для подальшого аналізу. Такий запис доцільно проводити із застосуванням обладнання для навчання синхронного перекладу, оскільки це дозволяє одночасний запис усіх студентів на звуконосії, економлячи аудиторний час.

До змісту самостійної роботи студентів входить удосконалення навичок розпізнавання імплікатур означеності/ неозначеності в тексті оригіналу (українською мовою) та їх маркування у тексті перекладу (англійською мовою), формування яких проводилося на попередньому аудиторному занятті. До кожного аудиторного заняття студенти самостійно виконують вправи 5 (аналіз тексту шляхом додавання означень називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом) та 6 (переклад тексту, проаналізованого у вправі 5).

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється за допомогою диктантів-перекладів, які проводяться на наступному аудиторному занятті (див. приклади таких диктантів у посібнику), а їх оцінювання здійснюється шляхом визначення відношення кількості випадків правильного вживання артиклів до кількості їх очікуваного вживання. Оцінка виставляється за модифікованою шкалою В. П. Беспалька [1]: 90–100% = «5», 80–89% = «4», 70–79% = «3», 50–69% = «2», 30–49% = «1», 0–29% = «0».

Розподіл матеріалу в межах усіх навчальних модулів є однаковим. На початку кожного заняття (за винятком першого у навчальному модулі), студенти пишуть (за матеріалом попереднього заняття) словникові диктанти-переклади, обсяг яких коливається від 600 до 700 знаків, а кількість

контрольних моментів – від 24 до 28. На написання роботи відводиться 7–10 хвилин. Решта часу йде на перевірку домашніх завдань, а також на засвоєння нових порцій матеріалу в аудиторії.

Вправи для навчання розпізнавання імплікатур означеності / неозначеності в тексті оригіналу та їх маркування у тексті перекладу організовані у 4 блоки (*Units*), кожен з яких, у свою чергу, розбитий на 3 кроки (*Steps*). Кожен крок, структура яких є однотипною, включає 6 вправ. Перед вправами 1 і 3 студентам вводиться квант інформації, яка орієнтує їх стосовно певного аспекту позначення категорії означеності / неозначеності в англійській мові, а потім ця інформація закріплюється у підготовчих вправах 1 і 3, де студенти визначають смисл (конкретний чи загальноназивний), у якому вживаються іменники у запропонованих їм реченнях, додаючи відповідні означення, яких немає в реченні, але які виводяться зі смислу, в якому вжито конкретний іменник. У вправах 2 і 4, що призначені для формування навичок маркування імплікатур означеності / неозначеності у тексті перекладу, студенти перекладають англійською мовою речення, препаровані ними у попередній вправі. Вправи 5 і 6 призначені для самостійної роботи.

Розподіл інформації для забезпечення орієнтування студентів за блоками та кроками подано в табл. 1.

Таблиця 1

**Розподіл інформації для забезпечення орієнтування студентів
щодо особливостей маркування категорії
означеності / неозначеності за блоками та кроками**

Блоки (Б) та кроки (К)	Зміст інформації щодо особливостей маркування категорії означеності / неозначеності
Б1, К1	Поняття називного та конкретного смислу. Означення в українській мові, які можуть сигналізувати про смисл іменника. Дескриптивні та конкретизуючі означення
Б1, К2	Препозитивні означення (дескриптивні та конкретизуючі), віднесення до класу
Б1, К3	Постпозитивні означення (дескриптивні та конкретизуючі). Власні назви: країни та міста
Б2, К1	Маркування категорії означеності / неозначеності за відсутності означень в іменників: номінація – посилення на відоме
Б2, К2	Маркування категорії означеності / неозначеності за відсутності означень в іменників: номінація – включення. Власні назви: організації, посади

Б2, К3	Маркування категорії означеності / неозначеності за відсутності означень в іменників: вплив порядку слів в українському тексті на смисл іменника. Власні назви: дні тижня, місяці, пори року
Б3, К1	Маркування категорії означеності / неозначеності за відсутності означень в іменників: номінація – родова характеристика
Б3, К2	Сталі вислови. Власні назви: водні резервуари і шляхи, групи островів та гірські хребти, окремі острови та вершини гір
Б3, К3	Власні назви: готелі, ресторани, кораблі, (кіно)театри, клуби, музеї
Б4, К1	Повторення
Б4, К2	Повторення
Б4, К3	Повторення

План навчання розпізнавання імплікатур означеності / неозначеності в тексті оригіналу та їх маркування у тексті перекладу за двома варіантами показаний далі.

Таблиця 2

**План занять за варіантом А (квантове введення комплексу
вправ протягом усього семестру – по 20 хвилин
на 12 заняттях (усього 240 хвилин))**

Заняття	Зміст заняття в класі	Домашнє завдання
1	Unit 1, Step 1 (вправи 1–4); [9] Урок 5. NATO, впр. 1A–3D.	Unit 1, Step 1 (вправи 5, 6). [9] Урок 5. NATO: впр. 1D, 2D, 3D, 4A–4D, 5, 6. Впр. 7 (письмово)
2	Диктант-переклад 1. Unit 1, Step 2 (вправи 1–4); [9] Урок 5. NATO, впр. 3D, 4D, 5–9.	Unit 1, Step 2 (вправи 5, 6). [9] Урок 5. NATO: впр. 8, 9, 10.
3	Диктант-переклад 2. Unit 1, Step 3 (вправи 1–4); [9] Урок 5. NATO, впр. 10–14.	Unit 1, Step 3 (вправи 5, 6). [9] Повторення Уроку 5.
4	Контрольна робота.	[9] Урок 6. ASEAN, впр. 1A–2D.
5	Unit 2, Step 1 (вправи 1–4); [9] Урок 6. ASEAN, впр. 1D, 2D, 3A–4D.	Unit 2, Step 1 (вправи 5, 6). [9] Урок 6. ASEAN, впр. 3D, 4D, 5, 6. Впр. 7 (письмово)
6	Диктант-переклад 3. Unit 2, Step 2 (вправи 1–4); [9] Урок 6. ASEAN, впр. 5–10.	Unit 2, Step 2 (вправи 5, 6). [9] Урок 6. ASEAN, впр. 8, 9, 10.

7	Диктант-переклад 4. Unit 2, Step 3 (вправи 1–4); [9] Урок 6. ASEAN, впр. 10–14.	Unit 2, Step 3 (вправи 5, 6). [9] Повторення Уроку 6, ASEAN.
8	Контрольна робота.	[9] Урок 7. WTO, впр. 1A–2D.
9	Unit 3, Step 1 (вправи 1–4); [9] Урок 7. WTO, впр. 1D, 2D, 3A–4D.	Unit 3, Step 1 (вправи 5, 6). [9] Урок 7. WTO, впр. 3D, 4D, 5, 6. Впр.7 (письмово).
10	Диктант-переклад 5. [9] Unit 3, Step 2 (вправи 1–4); Урок 7. WTO, впр. 5–10.	Unit 3, Step 2 (вправи 5, 6). [9] Урок 7. WTO, впр. 8, 9, 10.
11	Диктант-переклад 6. Unit 3, Step 3 (вправи 1–4); [9] Урок 7. WTO, впр. 10–14.	Unit 3, Step 3 (вправи 5, 6). [9] Повторення Уроку 7, WTO.
12	Контрольна робота.	[9] Урок 8. IMF, впр. 1A–2D.
13	Unit 4, Step 1 (вправи 1–4); [9] Урок 8. IMF, впр. 1D, 2D, 3A–4D.	Unit 4, Step 1 (вправи 5, 6). [9] Урок 8. IMF, впр. 3D, 4D, 5, 6. Впр.7 (письмово).
14	Диктант-переклад 7. Unit 4, Step 2 (вправи 1–4); [9] Урок 8. IMF, впр. 5–10.	Unit 4, Step 2 (вправи 5, 6). [9] Урок 8. IMF, впр. 8, 9, 10.
15	Диктант-переклад 8. Unit 4, Step 3 (вправи 1–4); [9] Урок 8. IMF, впр. 10–14.	Unit 4, Step 3 (вправи 5, 6). [9] Повторення Уроку 8. IMF.
16	[9] Повторення Уроків 5–8.	[9] Повторення Уроків 5–8.
17	Модульна контрольна робота.	

Таблиця 3

**План занять за варіантом Б (цілісне введення усього
комплексу вправ протягом трьох занять
(240 хвилин) на початку модуля)**

Заняття	Зміст заняття в класі	Домашнє завдання
1	Проведення передекспериментального зрізу (перші 30 хвилин). Unit 1, Step 1 (вправи 1–4), Step 2 (вправи 1–4), Step 3 (вправи 1–4). Unit 2, Step 1 (вправи 1–4).	Unit 1, Step 1 (вправи 5, 6), Step 2 (вправи 5, 6), Step 3 (вправи 5, 6). Unit 2, Step 1 (вправи 5, 6).
2	Диктант-переклад 1. Unit 2, Step 2 (вправи 1–4), Step 3 (вправи 1–4). Unit 3, Step 1 (вправи 1–4), Step 2 (вправи 1–4).	Unit 2, Step 2 (вправи 5, 6), Step 3 (вправи 5, 6). Unit 3, Step 1 (вправи 5, 6), Step 2 (вправи 5, 6).

3	Диктант-переклад 2. Unit 3, Step 3 (вправи 1–4). Unit 4, Step 1 (вправи 1–4), Step 2 (вправи 1–4), Step 3 (вправи 1–4).	Unit 3, Step 3 (вправи 5, 6). Unit 4, Step 1 (вправи 5, 6), Step 2 (вправи 5, 6), Step 3 (вправи 5, 6).
4	Контрольна робота	[9] Урок 5. NATO, впр. 1A–2D.
5	[9] Урок 5. NATO, впр. 1D, 2D, 3A–4D.	[9] Урок 5. NATO, впр. 3D, 4D, 5, 6. Впр.7 (письмово).
6	Диктант-переклад 3. [9] Урок 5. NATO, впр. 5–10.	[9] Урок 5. NATO, впр. 8, 9, 10.
7	[9] Урок 5. NATO, впр. 10–14. [9] Урок 6. ASEAN, впр. 1A–3D.	[9] Урок 6. ASEAN: впр. 1D, 2D, 3D, 4A–4D, 5, 6. Впр. 7 (письмово).
8	Диктант-переклад 4. [9] Урок 6. ASEAN, впр. 3D, 4D, 5–9.	[9] Урок 6. ASEAN: впр. 8, 9, 10.
9	Диктант-переклад 5. [9] Урок 6, ASEAN, впр. 10–14.	[9] Повторення Уроків 5 і 6.
10	Контрольна робота	[9] Урок 7. WTO, впр. 1A–2D.
11	[9] Урок 7. WTO, впр. 1D, 2D, 3A–4D.	[9] Урок 7. WTO, впр. 3D, 4D, 5, 6. Впр.7 (письмово).
12	Диктант-переклад 6. [9] Урок 7. WTO, впр. 5–10.	[9] Урок 7. WTO, впр. 8, 9, 10.
13	[9] Урок 7. WTO, впр. 10–14. [9] Урок 8. IMF, впр. 1A–3D.	[9] Урок 8. IMF: впр. 1D, 2D, 3D, 4A–4D, 5, 6. Впр. 7 (письмово).
14	Диктант-переклад 7. [9] Урок 8. IMF, впр. 3D, 4D, 5–9.	[9] Урок 8. IMF: впр. 8, 9, 10.
15	Диктант-переклад 8. [9] Урок 8, IMF, впр. 10–14.	[9] Повторення Уроків 7 і 8.
16	Контрольна робота.	[9] Повторення Уроків 5–8.
17	Модульна контрольна робота.	

Розглянемо методику навчання на прикладі першого уроку (*Unit 1, Step 1*). На початку першого заняття викладач пояснює мету і зміст курсу, вимоги до рівня навичок та умінь наприкінці модуля, дає рекомендації щодо змісту самостійної роботи. Потім починається робота із запропонованим комплексом вправ. Викладач вводить перший квант інформації щодо смислу іменників у мовленні (див *Unit 1, Step 1*), а після цього

пропонує студентам перейти до виконання вправи 1, в якій студенти лізують речення, подані українською мовою, додаючи до виділених напівжирним шрифтом іменників означення називного або конкретного смислу. Викладачеві слід виправляти студентів щоразу, коли вони намагаються вгадувати смисл іменника і підставляти лише два означення: «конкретний» або «неконкретний», вимагаючи вживання відповідного означення і, за потреби, мотивування його вживання. У наступній вправі студенти перекладають англійською мовою проаналізовані речення першої вправи під контролем викладача. При виникненні помилок у маркуванні категорії означеності / неозначеності викладач має запропонувати студенту ще раз пригадати аналіз контексту, проведеного до виконання перекладу у попередній вправі. Вправи 3 та 4 виконуються так само, як і вправи 1 та 2. Вправи 5 і 6 призначені для самостійної роботи, а тому використовуються для домашнього завдання. Блок (*Unit*) 4 призначений для повторення і не містить нового теоретичного матеріалу.

Експериментальна перевірка запропонованої моделі формування у майбутніх філологів навичок передачі імплікатур означеності / неозначеності при перекладі з аркуша з української мови на англійську показала її дієвість. Розроблений нами комплекс вправ виявився однаково ефективним в обох варіантах навчання, як концентрованому, так і за принципом «квантування» знань, а тому обидва варіанти можуть бути рекомендовані до використання на III курсі перекладацьких відділень факультетів іноземних мов ВНЗ.

Доцільно відзначити позитивне відношення студентів до організації навчання за даним посібником. За результатами анонімного анкетування їхня оцінка експериментального навчання практично за всіма параметрами перевищила рівень чотирьох балів за п'ятибальною шкалою. Серед переваг згадувалися стислий, змістовний, чіткий та зрозумілий виклад теоретичного матеріалу, оптимальна кількість та різноманітність вправ, автентичність текстів. Відзначалося також, що комплекс сприяє ефективному формуванню навичок передачі імплікатур означеності / неозначеності, оскільки після виконання вправ усе необхідне начебто само собою відкладається у свідомості. Підкреслювалося, що цей курс забезпечив інтенсивне тренування в усному перекладі, зокрема, з аркуша, внаслідок чого переважна більшість студентів вважала, що після цього курсу вони стали перекладати набагато краще та впевненіше, ніж раніше.

При складанні посібника використані такі джерела:

1. Беспалько В. П. Опыт разработки и использования критериев качества усвоения знаний / В. П. Беспалько // Советская педагогика. – 1968. – № 4. – С. 52–69.; 2. Волкова Е. И. Английский артикль в рече-

вых ситуациях / Волкова Е. И. – М. : Просвещение, 1974. – 160 с.;

3. Волкова Е. И. Английский артикль в условиях усложнённого текста / Волкова Е. И. – Воронеж : Воронежский государственный университет, 1979. – 92 с.;

4. Гальперин П. Я. Основные результаты исследования по проблеме формирования умственных действий и понятий : автореф. дис. на соискание ученой степени д-ра. психол. наук : спец. 19.00.01 «Общая психология, психология личности, история психологии» / П. Я. Гальперин. – Москва, 1965. – 39 с.;

5. Львовская З. Д. Современные проблемы перевода / Львовская З. Д. – М. : Издательство ЛКИ, 2008. – 224 с.;

6. Малишевская Л. П. Управление процессом формирования речевых грамматических навыков : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика воспитания» (иностранный язык) / Л. П. Малишевская. – Воронеж, 1975. – 21 с.;

7. Пассов Е. И. Коммуникативное иноязычное образование: готовим к диалогу культур / Пассов Е. И. – Минск : Лексис, 2003. – 184 с.;

8. Попова Т. В. Категория определенности-неопределенности как проблема перевода (на материале русского и английского языков) : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19, 10.02.21 / Попова Татьяна Владимировна. – М., 2001. – 211 с.;

9. Ребрій О. В. Переклад англomовної громадсько-політичної літератури. Європейський Союз та інші міжнародні політичні, економічні, фінансові та військові організації / за ред. Л. М. Черноватого і В. І. Карабана. – Вінниця : Нова книга, 2009. – 240 с.;

10. Черноватий Л. М. Проблема передачі імплікатур тексту оригіналу у тексті перекладу в парі «українська-англійська мови» / Наукові записки Кіровоград. держ. пед. ун-ту ім. Володимира Винниченка. Серія: Філол. науки (Мовознавство). – 2011. – Вип. 95(1). – С. 357–361.;

11. Шехтер В. Г. Категорія означеності-неозначеності в сучасній українській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / В. Г. Шехтер. – К., 1995. – 25 с.;

12. A Comprehensive Grammar of the English Language / [Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Svartvik J.]. – London and New York : Longman, 1992. – 1779 p.;

13. Allsop J. Students' English Grammar / Allsop J. – Hempstead : Prentice Hall, 1993. – 327 p.;

14. Celce-Murcia M. The Grammar Book. An ESL\EFL Teacher's Course / M. Celce-Murcia, D. Larsen-Freeman. – Rowley, Massachusetts : Newbury House Publishers, Inc., 1983. – 655 p.;

15. Lörcher W. The Translation Process: Methods and Problems of its Investigation / W. Lörcher // Meta: Translators' Journal. – 2005. – Vol. 50, № 2. – P. 597–608;

16. Master P. Acquiring the English Article System: A Cross-Linguistic Interlanguage Analysis / P. Master // Paper presented at the Annual Meeting of the Teachers of English to

Speakers of Other Languages. – Chicago, 1988. – 61 p.; 17. Master P. Consciousness raising and article pedagogy / P. Master // *Academic Writing in a Second Language: Essays on Research and Pedagogy*. – Norwood, N. J. : Ablex Publishing Co, 1995. – P. 183–204.; 18. Master P. Teaching the English articles as a binary system / P. Master // *TESOL Quarterly*. – 1990. – Vol. 24, № 2. – P. 461–478.; 19. Master P. The effect of systematic instruction on learning the English article system / P. Master // *Perspectives on Pedagogical Grammar*. – Cambridge : Cambridge Univ. Press, 1994. – P. 229–252.; 20. Master P. The English Article System: Acquisition, Function, and Pedagogy / P. Master // *System*. – 1997. – Vol. 25, № 2. – P. 215–232.; 21. McEldowney P. L. A teaching grammar of the English article system / P. L. McEldowney // *International Review of Applied Linguistics*. – 1977. – Vol. 15, № 2. – P. 95–112.; 22. Tirkkonen-Condit S. Choice in translation. A challenge to theory and practice / S. Tirkkonen-Condit // *Recent Trends in Empirical Translation Research*. – Joensuu: University of Joensuu, 1993. – P. 5–9. 23. Yotsukura S. The Articles in English: A Structural Analysis of Usage / Yotsukura S. – The Hague : Mouton & Co. Publishers, 1970. – 113 p.

UNIT 1

STEP 1

Іменники можуть вживатися у НАЗИВНОМУ або КОНКРЕТНОМУ смислах. Для передачі НАЗИВНОГО СМИСЛУ в українській мові можуть вживатися такі означення, як «деякий», «певний» (у значенні «деякий»), «якийсь», «будь-який», «такий собі», «хоч який», «жодний», «неназваний», «один», «один з», «сякий-такий» тощо. Означення згаданого типу можуть і не вживатися, а МИСЛИТИСЯ. Наприклад, «(ЖОДНА) Особа не може бути притягнута до (БУДЬ-ЯКОЇ) відповідальності без (БУДЬ-ЯКОЇ) причини».

Для передачі КОНКРЕТНОГО СМИСЛУ в українській мові можуть вживатися такі означення, як «цей», «той», «згаданий», «відомо який», «конкретний», «названий», «свій» тощо. Означення згаданого типу, як і у випадку з називним смислом, можуть не вживатися, а МИСЛИТИСЯ. Наприклад, «(ЦЯ) Організація була створена внаслідок підписання паризької (ВІДОМО ЯКОЇ) угоди».

СМИСЛ	
НАЗИВНИЙ	КОНКРЕТНИЙ
деякий, певний, якийсь, будь-який, такий собі, хоч який, жодний, неназваний, один, один з, сякий-такий	цей, той, згаданий, конкретний, названий, свій, відомо який

Вправа 1. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником.

Приклад:

А. *«Особа не може бути притягнута до відповідальності без причини»* → *«ЖОДНА особа не може бути притягнута до БУДЬ-ЯКОЇ відповідальності без БУДЬ-ЯКОЇ причини».*

Б. *«Організація була створена внаслідок підписання паризької угоди»* → *«ЦЯ Організація була створена внаслідок підписання паризької ВІДОМО ЯКОЇ угоди».*

1. *Раду Європи (1)* було створено у 1974 році з *метою (2)* заснування *неформального форуму (3)* для *обговорення (4) різних питань (5).*

2. *Миротворчі операції (6)* проводяться у *співробітництві (7)* з *іншими країнами (8)* та *міжнародними організаціями (9).*

3. *Договір (10)* діє на *безстроковій основі (11).*

4. *Організація (12)* віддана *мирному вирішенню (13) суперечок (14).*

5. *Європейський Союз (15) або ЄС є асоціацією (16) вільних країн (17), які об'єдналися у рішучості (18) зберегти безпеку (19) завдяки спільним гарантіям (20) та стабільним відносинам (21) з іншими країнами (22).*

6. Відповідно до *договору (23), автори (24) поважатимуть принципи (25), викладені у Статуті ООН (26).*

7. *Рішення ООН (27) – це висловлення (28) колективної волі (29) усіх країн-членів (30), оскільки усі рішення (31) приймаються шляхом консенсусу.*

8. Якщо *дипломатичні зусилля (32) не допомагають, організація (33) має військовий потенціал (34), достатній аби здійснити операції з врегулювання криз (35).*

9. *Організація (36) складається з політичного та економічного компонентів (37). Політичний компонент (38) представлено Європейським Парламентом (39), який складається з послів (40) і постійних представників (41) країн-членів (42) та приймає політичні рішення (43).*

10. ОБСЄ заохочує *демократичні цінності (44), консультації (45) та співробітництво (46) у питаннях безпеки (47) задля побудови довіри (48) та запобігання конфліктам (49).*

11. *Міністри оборони (50) можуть представляти країни (51) залежно від важливості (52) питання, що розглядається (53).*

Вправа 2. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 1, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 1

заснування	establishing	миротворчі операції	peacekeeping operations
безстрокова основа	indefinite duration	мирне вирішення	peaceful resolution
суперечка	dispute	рішучість	determination
спільні гарантії	mutual guarantees	колективна воля	collective will
шляхом консенсусу	by consensus	військовий потенціал	military capacity
операції з врегулювання криз	crisis management operations	постійний представник	permanent representative
демократичні цінності	democratic values	довіра	trust
запобігати	prevent	міністр оборони	Defence Minister

Іменник може мати означення (частину речення, що називає ознаку предмета й відповідає на питання «який», «чий», «котрий», «скільки» тощо), які найчастіше виражаються прикметником, числівником, дієприкметником, дієприкметниковим зворотом, займенником тощо. Означення можуть допомогти зрозуміти смисл, у якому вживається іменник – НАЗИВНОМУ або КОНКРЕТНОМУ.

Означення можуть ставитися перед іменником (*Північноатлантичний договір; перша сесія; така глибока криза; досить непоганий приклад*) або після нього (*система (яка?) колективної оборони; з метою (якою?) перегляду угоди*)

ОЗНАЧЕННЯ, ЩО СТАВЛЯТЬСЯ ПЕРЕД ІМЕННИКОМ (ПРЕПОЗИТИВНІ)

Означення, що переважно надають іменнику конкретного смислу	Означення, що переважно надають іменнику називного смислу
Порядкові числівники, прикметники у найвищому ступені порівняння, «один з» (<i>one of the</i>), «єдиний з» (<i>the only</i>), «усі з» (<i>all of the</i>), «більшість з» (<i>most of the</i>), «попередній» (<i>the previous</i>), «наступний» (<i>the following</i>), «той самий» (<i>the same</i>), «даний» (<i>the present</i>), «перший із згаданих» (<i>the former</i>), «останній із згаданих» (<i>the latter</i>), «останній (предмет тощо)» (<i>the last</i>), «наступний (предмет тощо)» (<i>the next</i>).	В однині (з неозначеним артиклем) і множині (без артикля): такий (<i>such</i>), доволі (<i>rather, quite</i>), «такий собі» (<i>certain</i>); тільки у множині (без артикля): «усі» (<i>all</i>), «більшість» (<i>most</i>); замінюють собою артиклі: будь-який (<i>any</i>), якийсь (<i>some</i>); ніякий (<i>no</i>); без артикля в однині і множині: «минулий» (<i>last (week, month, year)</i>), «майбутній» (<i>next (week, month, year)</i>), власна назва у присвійному відмінку (<i>England's ambitions</i>), титул + власне ім'я (<i>President Carter; Prime Minister Thatcher</i>).

Вправа 3. Розподіліть пронумеровані іменники в реченнях, поданих далі, у відповідну колонку, залежно від смислу (називного чи конкретного), в якому вони вживаються.

Іменники, вжиті у конкретному смислі	Іменники, вжиті у називному смислі
1,	6,

1. Оскільки *перша асамблея* (1) відбулася у Франції у *попередньому році* (2), *наступне зібрання* (3) заплановане на *другий квартал* (4) *наступного року* (5) у Німеччині. *Президент Таннер* (6) каже, що *таке рішення* (7) є *достатньо задовільним варіантом* (8) як для *першої* (9), так і для *другої зі згаданих країн* (10).

2. На *третій день* (11) *саміту НАТО* (12), *більшість союзників* (13) ухвалили *один з основних документів* (14), забезпечивши *доволі ефективний план дій* (15) зі втілення даної *Стратегічної концепції* (16) протягом *наступних десяти місяців* (17). *Ще однією важливою подією* (18) стало оголошення *доктрини Великої Британії* (19) на *наступні три роки* (20) *Прем'єр-міністром Камероном* (21).

3. *Більшість представників* (22) не отримали *жодних запрошень* (23) взагалі. *Така незадовільна організація* (24) *засідання Ради Безпеки* (25) здивувала навіть *президента Андерсона* (26).

4. *Північноатлантична Рада – єдиний комітет* (27), заснований *даним договором* (28). У ньому також йдеться про те, що *кожен Союзник* (29) може надати *таку допомогу* (30) у *будь-якій формі* (31) як відповідь на *певну ситуацію* (32).

5. *Більшість операцій* (33) було розпочато *країнами НАТО* (34). *Однією з цілей* (35) було встановлення *доволі мирної ситуації* (36) у *кожному регіоні* (37). *Наступного року* (38) буде започатковано *ще одну місію* (39), якщо результати *попередньої* (40) виявляться позитивними.

6. *Минулого місяця* (41) *усі представники* (42) зустрілися з *Генеральним Секретарем Бан Кі-Муном* (43). *Останній* (44) підтвердив готовність НАТО надавати *доволі значну допомогу* (45).

7. *Теперішній документ* (46) містить такі ж *самі недоліки* (47), як і *попередній* (48). *Більшість країн-членів* (49) не мали *жодного бажання* (50) підписувати його *минулого тижня* (51). *Єдиною позитивною рисою* (52) стала обіцянка *переглянути подальший варіант* (53) упродовж *наступного періоду* (54): 3 місяців. *Певні автори* (55) і досі незгодні з *такою позицією* (56) країн-членів та називають її *доволі дивною річчю* (57).

Вправа 4. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 3, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 2

квартал	quarter	саміт	summit
союзники	Allies	план дій	action plan
стратегічна концепція	Strategic Concept	доктрина	doctrine
засідання	meeting	Північноатлантична Рада	North Atlantic Council
комітет	committee	заснований	established
місія	mission	Генеральний Секретар	Secretary General
допомога	assistance	недолік	drawback
позитивна риса	positive feature	автор (документа)	drafter

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 5. Перепишіть текст, поданий далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

«Кожна країна-член НАТО (1) має доволі численну делегацію (2) у штаб-квартирі НАТО (3)» → «Кожна країна-член НАТО (ОЗНАЧЕННЯ, ЩО НАДАЄ ІМЕННИКУ НАЗИВНОГО СМISЛУ) (1) має доволі численну делегацію (ОЗНАЧЕННЯ, ЩО НАДАЄ ІМЕННИКУ НАЗИВНОГО СМISЛУ) (2) у штаб-квартирі НАТО (ВЛАСНА НАЗВА У ПРИСВІЙНОМУ ВІДМІНКУ) (3).»

Кожна країна-член НАТО (1) має доволі численну делегацію (2) у штаб-квартирі НАТО (3). Така делегація (4) має статус (5) посольства (6), а усі члени (7) національних делегацій (8) користуються привілеями (9) дипломатичних представників (10). У більшості делегацій (11) головує один з постійних представників (12), який діє відповідно до інструкцій (13) від національних урядів (14). Усі делегації (15) знаходяться в одній будівлі (16). Це дозволяє підтримувати постійні контакти (17) з будь-якою країною (18), а також з єдиним дорадчим органом (19) – Північноатлантичною Радою (20). Прийняття (21) рішення (22) усіма делегаціями (23) може означати скасування (24) попереднього рішення (25), останнє (26) більше не братиметься до уваги. Таке правило (27) діє в усіх сферах (28) діяльності (29). Навіть Генеральний Секретар Расмусен (30) не має жодного права (31) змінити його.

Кожна делегація (32) має завдання (33) представляти країну-члена (34). Ще однією місією (35), яка загалом виконує найважливішу функцію (36), є надання країнам НАТО (37) можливості приймати колективні рішення (38). Країни-члени (39) представлені у кожному комітеті НАТО (40) на усіх рівнях (41) для полегшення складного процесу консультацій (42), за результатами (43) якого визначаються найважливіші цілі (44) на десять років уперед (45). Консультації (46) між делегаціями (47) можуть відбуватися у доволі різних формах (48), від усіх видів (49) обміну інформацією (50) до формального обговорення (51) дій (52), які уряди (53) вже здійснили. У процесі зустрічей (54) кожна делегація (55) надає доповідну записку (56) Адміралу Ді Паола (57), голові (58) Військового Комітету НАТО (59). Така доповідна записка (60) повинна містити стислий огляд (61) політики делегації (62) стосовно питань (63), що розглядаються.

Вправа 6. Перекладіть англійською мовою текст, поданий у вправі 5, вживаючи відповідні артикли.

VOCABULARY – 3

штаб-квартира	headquarters	численний	numerous
статус	status	посольство	embassy
привілей	privilege	постійний	permanent
представник	representative	підтримувати	maintain
дорадчий орган	deliberative body	скасування	rejection
правило	rule	колективне рішення	collective decision
консультації	consultation	обмін інформацією	information exchange
формальне обговорення	formal communication	доповідна записка	position paper
адмірал	admiral	голова	head
Військовий Комітет	Military Committee	стислий огляд	concise review

ДИКТАНТ-ПЕРЕКЛАД 1 (ЗРАЗОК)

Північноатлантична Рада (1) об'єднує усіх високопосадових представників (2) з метою обговорення (3) важливих питань (4), що вимагають певних колективних рішень (5). Рада НАТО (6) – не єдиний орган (7), що має такий високий ступінь (8) повноважень (9). Військовий Комітет НАТО (10) має такі самі повноваження (11) у більшості справ (12) у таких галузях (13), як оборона (14) та безпека (15). Теперішні представники (16) кожної країни-члена (17) збираються, аби взяти участь в одному з найважливіших форумів (18) Європи і мають однакове право (19) створювати такі допоміжні органи (20), які можуть бути необхідними. Більшість представників (21) не мають жодних привілеїв (22), вони звітують Генеральному Секретарю Расмусену (23) та Директору Борнеману (24).

STEP 2

ПРЕПОЗИТИВНІ ОЗНАЧЕННЯ, ЩО МОЖУТЬ НАДАВАТИ ІМЕННИКУ ЯК НАЗИВНОГО, ТАК І КОНКРЕТНОГО СМISЛУ

У більшості випадків наявність препозитивного означення не є автоматичним показником конкретного чи називного смислу іменника. Якщо означення робить поняття, яке позначає іменник, конкретним, то таке означення називається обмежувальним.

У 1939 році **фашистська** Німеччина захопила Польщу.

Ці країни розташовані у **північноатлантичній** зоні.

Якщо ж означення просто описує поняття, яке позначає іменник, то таке означення є описовим і, відповідно, просто називає його, не роблячи конкретним.

НАТО є військовою і політичною організацією.

У цьому прикладі вказується, до яких підкласів організацій відноситься НАТО, тобто речення можна переписати так:

«НАТО (НАЛЕЖИТЬ ДО КЛАСУ) політичних організацій».

Подібне «віднесення до класу» здійснюється за допомогою структури «іменник (N) + зв'язка (be) + прикметник (Adj) + іменник (N)», але «віднесення до класу» можливе й за допомогою прикладки, коли два речення (наприклад, «НАТО є військовою і політичною організацією» та «НАТО було створено під час «холодної війни») об'єднуються в одно.

НАТО (ЩО НАЛЕЖИТЬ ДО КЛАСУ) – військова і політична організація – була створена під час «холодної війни».

Описові означення вживаються і в інших типах речення:

Цей крок гарантує (ДЕЯКИЙ) **стабільний економічний** розвиток.

Вправа 1. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

А. «Ці країни розташовані у **північноатлантичній** зоні» → «Ці країни розташовані у **північноатлантичній зоні (КОНКРЕТНА, БО НАЗВАНА)**».

Б. «Цей крок гарантує **стабільний економічний** розвиток.» → «Цей крок гарантує (ДЕЯКИЙ) **стабільний економічний** розвиток».

1. США та Китай є **впливовими країнами** (1).
2. Країни підписали **важливу угоду** (2).

3. *Друга Світова війна* (3) почалася у 1939 році.
4. *11 країн* (4) утворили Єврозону у 1999 році, коли було введено *нову валюту* (5).
5. Будь-яка країна має постійно розвивати *міжнародні стосунки* (6).
6. НАТО запропонувало *нову міжнародну концепцію* (7).
7. *Радянський Союз* (8) розпався у 1991 році.
8. Слід організовувати *щорічні зустрічі* (9).
9. *Північноатлантичний договір* (10) є важливим фактором *міжнародної політики* (11).
10. *Європейський Союз* (12), *економічна та політична організація* (13), складається з *27 країн-членів* (14).
11. *Головна мета* (15) – полегшення співпраці у галузях *міжнародного права* (16), *міжнародної безпеки* (17) та *економічного розвитку* (18).
12. ЄС – *ключовий гравець* (19) у *міжнародних питаннях* (20), що варіюють від *екологічних криз* (21) до *військових конфліктів* (22).
13. Країни-члени НАТО роблять *прямі внески* (23) до *загального бюджету* (24).
14. ЄС працює задля того, аби поширювати *економічне процвітання* (25), *демократичний прогрес* (26) та *права людини* (27) поза своїми межами.
15. Саміти не є *регулярними зустрічами* (28), але все одно вони – *важливі елементи* (29) у *процесі прийняття рішень* (30).
16. ЄС підтримує *дружні стосунки* (31) з *миролюбними країнами* (32).
17. *Генеральна Асамблея* (33), *дорадчий орган* (34), проводить *регулярні щорічні засідання* (35).
18. НАТО надає *унікальну можливість* (36) для *країн-партнерів* (37) приймати *колективні рішення* (38) стосовно *питань безпеки* (39) на *усіх рівнях* (40) та у *різноманітних сферах* (41) для *заохочення загальної стабільності* (42) та *гарантування союзної безпеки* (43).
19. Упродовж *двотижневого періоду* (44) *міжнародні делегації* (45) мають *унікальну можливість* (46) звернутися до асамблеї.
20. Єврозона – *валютний союз* (47), створений *наприкінці 1990-х рр.* (48), – наразі складається з *17 країн-членів* (49).

Вправа 2. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 1, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 1

Єврозона	Eurozone	валюта	currency
Північноатлантичний договір	North Atlantic Treaty	право	law
безпека	security	ключовий гравець	key player
прямі внески	direct contributions	бюджет	budget
процвітання	prosperity	права людини	human rights
саміт	summit	миролюбний	peace-loving
Генеральна Асамблея	General Assembly	колективні рішення	collective decisions
союзна безпека	allied defence	валютний союз	monetary union

Вправа 3. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

А. «Ці країни розташовані у **північноатлантичній зоні**» → «Ці країни розташовані у **північноатлантичній зоні (КОНКРЕТНА, БО НАЗВАНА)**».

Б. «Цей крок гарантує **стабільний економічний розвиток**» → «Цей крок гарантує (**ДЕЯКИЙ**) **стабільний економічний розвиток**».

1. Принцип НАТО стосовно **колективної оборони (1)** знаходиться у **самому центрі (2) основоположного договору (3)**. Це – **унікальний принцип (4)**, що об'єднує членів шляхом встановлення духу **спільної поваги (5)** у межах Альянсу.

2. **Північноатлантична Рада (6)** – **головний політичний орган з прийняття рішень (7)**. Вона контролює **політичні та військові процеси (8)**, які відносяться до **питань безпеки (9)**, що стосуються **усієї Співдружності (10)**.

3. ЄС створив **єдиний ринок без кордонів (11)** та **єдину валюту (12)** – євро. Це **велике економічне утворення (13)** та **значний донор (14) гуманітарної допомоги (15)** для **бідніших країн (16)**.

4. Врегулювання криз – **відповідальне завдання (17)**, що може включати **військові та невійськові заходи (18)** аби відповісти на **національну або міжнародну ситуацію (19)**. Існують **різні типи (20)** операцій з врегулювання криз, які мають **специфічні цілі (21)** та часто називаються **миротворчими операціями (22)**. Криза може бути

викликана *політичними конфліктами* (23), *технічними аваріями* (24) або *стихійними лихами* (25).

5. *Військовий Комітет* (26) – це *верховна військова установа* (27) та *найстаріший постійний орган* (28). Це *першочергове джерело* (29) *військових порад* (30) для *такого органу, що приймає рішення* (31), як *Північноатлантична Рада* (32). За її порадою звертаються перед тим, як дати *будь-який дозвіл* (33) на *військові дії* (34), а отже вона – *важлива ланка* (35) між *політичним процесом прийняття рішень* (36) та *військовою структурою* (37).

6. ООН – *міжнародна організація* (38), заснована 1945 року *51 країною* (39), відданою підтриманню *міжнародного миру* (40), *розвиткові дружніх відносин* (41) серед *миролюбних країн* (42) і *сприянню соціальному прогресу* (43) та *кращим стандартам життя* (44). Завдяки *унікальному міжнародному характеру* (45) та повноваженням, закладеним *основоположним Статутом* (46), Організація може приймати *різні рішення* (47) стосовно *широкого спектра* (48) *важливих питань* (49) та забезпечувати *ефективний форум* (50) для своїх 192 країн-членів.

Вправа 4. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 3, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 2

колективна оборона	collective defence	дух	spirit
Альянс	Alliance	Північноатлантична Рада	North Atlantic Council
орган, що приймає рішення	decision-making body	Співдружність	Alliance
Єдиний ринок без кордонів	frontier-free single market	єдина валюта	single currency
економічне утворення	economic power	врегулювання криз	crisis management
відповідальне завдання	crucial task	миротворчі операції	peacekeeping operations
технічні аварії	technological incidents	стихійні лиха	natural disasters
Військовий Комітет	Military Committee	першочергове джерело	primary source
ланка	link	відданий	committed to

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 5. Перепишіть текст, поданий далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

Парламентська асамблея (1), міжурядова організація (2), була заснована на початку 1950-х рр. (3). → Парламентська (ВІДОМО ЯКА) асамблея (1), ЩО НАЛЕЖИТЬ ДО КЛАСУ міжурядовИХ орга-нізацій (2), була заснована на початку (ВІДОМО ЯКИХ) 1950-х рр. (3).

Парламентська асамблея (1), міжурядова організація (2), була заснована на початку 1950-х рр. (3). Асамблея є вирішальним форумом (4) для міжнародного діалогу (5) у політичних справах (6). Основними цілями (7) є: сприяти взаємному порозумінню (8) між парламентарями НАТО (9) у ключових проблемах безпеки (10), що постають перед трансатлантичним партнерством (11); забезпечувати більшу прозорість (12) політики НАТО (13) та розвивати парламентську демократію (14) по всій євроатлантичній зоні (15). Жваві дискусії (16) є важливими внесками (17) до розвитку спільної політики (18). Традиційні парламентські завдання (19) добре впроваджені у межах північноатлантичної зони (20), хоча й з різним ступенем (21) уваги.

Асамблея проводить пленарні сесії (22) двічі на рік: весняна сесія (23) та осіння сесія (24). На весняній сесії (25) кожен з п'яти комітетів (26) проводить одноденне засідання (27) аби розглянути різноманітні звіти (28) та провести зустрічі з урядовими посадовцями (29) і політичними експертами (30). В останній день (31) Асамблея засідає з метою обговорення ключових питань (32) та заслуховування провідних міжнародних лідерів (33). На осінній сесії (34) приймаються щорічні звіти (35).

Асамблея витрачає значні зусилля (36) задля розвитку трансатлантичного напрямку (37) і надає ідеальні можливості (38) для північно-американських та європейських парламентарів (39) обговорювати важливі проблеми (40). Усвідомлюючи, що діалог з українськими політичними лідерами (41) важливий для побудови довіри (42) в Європі, Парламентська асамблея (43) має також тісні робочі стосунки (44) з Верховною Радою (45). Українська делегація (46) у парламентській асамблеї (47) складається з обраних представників (48), які беруть активну участь (49) у діяльності асамблеї (50).

Вправа 6. Перекладіть англійською мовою текст, поданий у вправі 5, вживаючи відповідні артикли.

VOCABULARY – 3

Парламентська Асамблея	Parliamentary Assembly	міжурядовий	inter-governmental
вирішальний форум	critical forum	взаємне порозуміння	mutual understanding
парламентар	Parliamentarian	ключова проблема	key issue
трансатлантичне партнерство	Transatlantic partnership	прозорість	transparency
жваві дискусії	animated discussions	внесок	contribution
північноатлантична зона	North Atlantic area	пленарні сесії	plenary sessions
звіт	report	урядовий посадовець	government official
щорічний	annual	напрямок	dimension

ДИКТАНТ-ПЕРЕКЛАД 2 (ЗРАЗОК)

Європейський Союз (1) це – велика родина (2) демократичних країн (3), що співпрацюють разом задля сприяння економічній стабільності (4) та розвитку міжнародних відносин (5). Сімейні незгоди (6) та періодичні кризи (7) є звичними явищами (8), але в цілому ЄС – це дивовижна історія успіху (9). Головний орган з прийняття рішень (10) – Рада (11) Європейського Союзу (12), яку було засновано основоположними угодами (13) у 1950-х роках (14). Не слід плутати її з Радою (15) Європи, що взагалі не є органом ЄС (16). Країни-члени (17) також встановили спеціалізовані агенції (18) аби впоратися з новими завданнями (19) в економічній та науковій галузях (20). Агенція (21) не є установою ЄС (22), – це незалежний орган (23), створений на підставі спеціального закону (24) для виконання певного завдання (25). Не всі агенції ЄС (26) мають слово «агенція» (27) в офіційній назві (28).

STEP 3

ОЗНАЧЕННЯ, ЩО СТАВЛЯТЬСЯ ПІСЛЯ ІМЕННИКА (ПОСТПОЗИТИВНІ)

Постпозитивне означення, виражене кількісним числівником після іменника (наприклад, «стаття (угоди тощо) 4», «номер 9»), в англійській мові надає іменнику називного смислу («*article four*», «*number nine*»). При цьому українською мовою вони можуть перекладатися і як порядкові числівники: «*article four*» – «четверта стаття (угоди тощо)».

Безсполучникові підрядні означальні речення в англійській мові завжди є обмежувальними:

«США відмовилися від позиції, яку вони займали раніше» – «The USA abandoned **the position** *it had taken before*».

«Україна оприлюднила план, який вона розробила». – «Ukraine made public **the plan** *it had prepared*».

В англійській мові назви країн, що складаються з одного слова, вживаються без артикля у називному значенні (*England, Ukraine, Italy* – виняток: *the Netherlands*), а назви, що називають тип країн, – з означеним артиклем: *the United States, the United Kingdom* тощо). З обмежувальним означенням вживається означений артикль: *the Victorian England, the post-war Italy*.

Назви міст зазвичай вживаються без артикля у називному значенні (*London, Kyiv, Rome* – виняток: *the Hague*), а з обмежувальним означенням вживається означений артикль: *the London of the 1830s*.

Вправа 1. Розподіліть пронумеровані іменники в реченнях, поданих далі, за відповідними колонками, залежно від смислу (називного чи конкретного), в якому вони вживаються.

Іменники, вжиті у конкретному смислі	Іменники, вжиті у називному смислі
1,	2,

1. *Другий раунд (1) переговорів (2) між Іраком (3) та Іраном (4) відбудеться в Брюсселі (5).*

2. *Лондон (6) скасував рішення (7), яке він приймав раніше.*

3. *Великобританія (8) скасувала санкції (9), які вона прийняла по відношенню до тогочасної Італії (10).*

4. *Нідерланди (11) збираються надати субсидію (12) у 10 мільйонів євро Іспанії (13) для того, щоб реалізувати спільний проект (14), який вони попередньо обговорили в Гаазі (15).*

5. Північноатлантичним договором було створено *Альянс (16)* для забезпечення колективної оборони, як визначено у *Статті 51 (17)* Статуту ООН.

6. Сьогодні в *Гельсінкі (18)* розпочалася *зустріч на вищому рівні (19)* між *президентами (20) Греції (21)* та *Норвегії (22)*.

7. *Сьогочасна Португалія (23)* значно відрізняється від *Португалії (24)* того періоду.

8. *Київ (25)* заперечив *інформацію (26)* стосовно *угоди (27)*, яку він підписав з *Чеською Республікою (28)*.

9. Коли у 1995 *Швеція (29)*, *Фінляндія (30)* та *Австрія (31)* вступили до ЄС, *кількість (32)* країн-членів збільшилася з 12 до 15.

10. *Основною темою (33)* *зустрічі (34)*, що відбулася в *Парижі (35)*, стала *складна політична ситуація (36)* *сьогоденної Індії (37)*.

11. Сьогодні *Прем'єр Міністр (38) Польщі (39)* подасть до Парламенту *проект бюджету (40)*, який він підготував два місяці тому.

12. *Економічна політика (41) монархічної Японії (42)* спрямована на *покращення (43) соціальних стандартів (44) населення (45)* країни.

13. *Війна (46) в Афганістані (47)* викликала *хвилю (48)* біженців до *Пакистану (49)* та *Саудівської Аравії (50)*.

Вправа 2. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 1, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 1

скасовувати	cancel	санкція	sanction
тогочасний	of that time	субсидія	subsidy
зустріч на вищому рівні	high-level meeting	сьогочасний	present-day
заперечити	deny	вступати (до організації)	accede to
проект бюджету	draft budget	монархічний	monarchical
стандарти	standards	біженець	refugee

Так само, як і у випадку з препозитивними означеннями, пост-позитивні можуть бути описовими:

Україна підписала низку угод, ініційованих ООН (НЕВІДОМО, ЯКИХ САМЕ, ВІДОМО ЛИШЕ, ЩО ВОНИ ВІДНОСЯТЬСЯ ДО КЛАСУ УГОД, ІНІЦІЙОВАНИХ ООН).

або обмежувальними:

Україна підписала угоду про боротьбу з організованою злочинністю (УГОДА Є КОНКРЕТНОЮ, БО НАЗВАНА).

Вправа 3. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

А. «Україна підписала *угоду про боротьбу з організованою злочинністю*» → «Україна підписала *угоду про боротьбу з організованою злочинністю* (КОНКРЕТНУ, БО НАЗВАНА)».

Б. «Україна підписала низку *угод, ініційованих ООН*» → «Україна підписала низку *угод, ініційованих ООН*. (НЕВІДОМО, ЯКИХ САМЕ УГОД)».

1. У *Статті 1* (1) йдеться про створення Європейського Союзу. У *Статті 3* (2) йдеться про *цілі* (3) Союзу.

2. Об'єднані Нації мають *шість офіційних мов* (4), що використовуються в *міжурядовій документації* (5), яка випускається після міжнародних зустрічей. Чотири офіційні мови є *національними мовами* (6) *постійних членів* (7) Ради Безпеки. *Сполучене Королівство* (8) та *Сполучені Штати* (9) користуються англійською як офіційною мовою.

3. Під час *поїздки* (10) до *Нью-Йорку* (11), запланованої на 20 квітня, на *засіданні* (12) *спеціальної сесії* (13) *Генеральної Асамблеї* (14) ООН *президент* (15) *України* (16) виступить з *промовою* (17), присвяченою екологічним проблемам. *Представники* (18) *Китайської Народної Республіки* (19) оголосять *факти* (20), які вони не згадували до цього.

4. *Сучасна Франція* (21) започаткувала *реформи* (22), які вона ніколи до цього не проводила. *Швидкий розвиток* (23), що розпочався *наприкінці* (24) минулого року, покращив *загальні показники* (25) *економічного розвитку* (26) країни.

5. *Представники* (27) Європейського Союзу, *США* (28) та *Канади* (29) зустрінуться у *Парижі* (30) для обговорення *економічних санкцій* (31), які вони наклали на *Туреччину* (32). *Канада* (33) вважає, що розв'язання *проблеми* (34), яка спричинює міжнародне напруження на даний момент, не можливе.

6. *Канада* (35) та *Данія* (36) першими ратифікували *угоду* (37) про *розширення* (38) Північноатлантичного Альянсу, відповідно до якої *Чорногорія* (39) та *Македонія* (40) можуть стати *новими членами* (41) організації. *Ірландія* (42) та *Швейцарія* (43) навряд чи отримають членство НАТО, оскільки його не підтримує *громадська думка* (44) цих країн.

7. *Переговори* (45) між НАТО та *Китаєм* (46) у *Брюсселі* (47) завершилися підписанням *угоди* (48) про дружбу та співробітництво. *Договір* (49) такого типу не впливає на *обов'язки* (50) сторін, які вони мають згідно зі *Статутом* (51) ООН.

Вправа 4. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 3, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 2

засідання	meeting	спеціальна сесія	special session
промова	speech	оголошувати	announce
загальні показники	overall rates	економічний розвиток	economic growth
накладати (санкції)	impose	напруження	tension
ратифікувати	ratify	розширення	expansion
Північноатлантичний Альянс	North Atlantic Treaty Organization	громадська думка	popular opinion

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 5. Перепишіть текст, поданий далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

ЄС розпочав своє існування у 1950-х роках з **6 країн-засновниць** (1) – *Бельгія* (2), тогочасна *Західна Німеччина* (3)... → ЄС розпочав своє існування у 1950-х роках з ТАКИХ СОБІ **6 країн-засновниць** (1) – *Бельгія* (НАЗВА КРАЇНИ, ЩО СКЛАДАЄТЬСЯ З ОДНОГО СЛОВА) (2), тогочасна *Західна Німеччина* (НАЗВА КРАЇНИ З ОБМЕЖУВАЛЬНИМ ОЗНАЧЕННЯМ) (3)...

ЄС розпочав своє існування у 1950-х роках з **6 країн-засновниць** (1) – *Бельгія* (2), тогочасна *Західна Німеччина* (3), *Франція* (4), *Італія* (5), *Люксембург* (6) та *Нідерланди* (7). Вони створили **новий спосіб** (8) співробітництва аби досягти **спільних інтересів** (9), оснований на економічній інтеграції. До цих країн приєдналися *Данія* (10), *Ірландія* (11) та *Об'єднане Королівство* (12) у 1973, *Греція* (13) у 1981 та *Іспанія* (14) і *Португалія* (15) у 1986 р.. У 1990 *колишня Східна Німеччина* (16) увійшла до складу Союзу як частина **об'єднаної Німеччини** (17).

Чеська Республіка (18) приєдналася у 2004 р. разом із *сусідньою Словаччиною* (19). *Сьогоднішня Туреччина* (20), *добре відома Ісландія* (21) та одна з *республік* (22) *колишньої Югославії* (23) *Македонія* (24) – **країни-кандидати** (25) на вступ. Європейська інтеграція завжди була **політичним та економічним процесом** (26), відкритим **європейським країнам** (27), що готові підписати **угоди** (28) ЄС (*Стаття 49* (29) Лісабонського Договору).

ЄС функціонує за допомогою *гібридної системи* (30) наднаціональних установ та *рішень* (31) обговорених країнами-членами. Він заснований на *цінностях* (32) *поваги* (33) до людської гідності у *суспільстві* (34), в якому переважають *рівність* (35) між жінками та чоловіками. *Трьома установами* (36) ЄС з прийняття рішень є: Європейський Парламент, що обирається *громадянами* (37) ЄС. Він продукує *закони* (38), які застосовуються у всьому Союзі та проводить засідання у *трьох містах* (39): *Брюссель* (40), *Люксембург* (41) та *Страсбург* (42). *Питання* (43), які розглядає Рада включають *економічну та соціальну політику* (44) Союзу. *Завдання* (45) Комісії полягає в тому, щоб представляти *інтереси* (46) усього ЄС. Вона готує *пропозиції* (47) для нових законів ЄС, які потім подає на розгляд Європейському Парламенту, та відповідає за втілення в життя *рішень* (48) Парламенту і Ради. *Щоденна робота* (49) Комісії знаходиться в *руках* (50) численного адміністративного персоналу.

Вправа 6. Перекладіть англійською мовою текст, поданий у вправі 5, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 3

тогочасний	then	інтеграція	integration
колишній	former	об'єднаний	united
сусідній	neighboring	вступ (до організації)	accession
Лісабонський Договір	Lisbon Treaty	гібридний	hybrid
наднаціональний	supranational	людська гідність	human dignity
рівність	equality	установа	institution
громадянин	citizen	закон	law
готувати (пропозицію, проект)	draft	втілювати в життя	implement
щоденна робота	day-to-day running	персонал	staff

КОНТРОЛЬНА РОБОТА – 1 (ЗРАЗОК)

Президент (1) *України* (2) зустрівся у *Брюсселі* (3) з *Генеральним Секретарем* (4) НАТО. *Однією з тем* (5), які обговорювалися *сторонами* (6), була *ядерна безпека* (7). *Президент Янукович* (8)

повідомив *Генеральному Секретарю Расмуссену* (9), що *Україна* (10) успішно продовжує *підготовку* (11) до *Міжнародної конференції* (12) «*25 років* (13) з часів *чорнобильської катастрофи* (14)».

У *контексті* (15) *ядерної безпеки* (16), *президент Янукович* (17) також згадав *угоди* (18), підписані під час *офіційного візиту* (19) до *Бельгії* (20), особливо стосовно *доволі широкої співпраці* (21) між *сьогоденною Україною* (22) та НАТО стосовно *ядерної безпеки* (23) та *відновлення* (24) *територій* (25), ушкоджених під час *Чорнобильської катастрофи* (26).

Ще однією важливою темою (27) стали *певні економічні проблеми* (28) *оборони* (29). *Основою* (30) для *економічної співпраці* (31) *усіх країн* (32) у межах *Альянсу* (33) є *Стаття 2* (34) *Північно-атлантичного Договору* (35), в якій йдеться про те, що *будь-яка країна-член* (36) «*усуватиме конфлікти* (37) у *міжнародній економічній політиці* (38)». *Економічний Комітет* (39) – *єдиний форум* (40) *організації* (41), який переважно займається *консультаціями* (42) щодо *економічних аспектів* (43) *оборони* (44). Це – *унікальний орган* (45) для обміну *інформацією* (46) стосовно *економічних аспектів* (47) *оборони* (48). Під час *регулярних консультацій* (49) у *форматі* (50) *зустрічей* (51) *Економічного Комітету* (52) з *українськими представниками* (53) у *Києві* (54) розглядаються *питання* (55) *подолання негативних наслідків* (56) *реформ оборони* (57) в *Україні* (58).

UNIT 2

STEP 1

Іменники можуть вживатися у НАЗИВНОМУ або КОНКРЕТНОМУ смислах і без-будь яких означень, однак, як уже згадувалося раніше, такі означення можна відновити, тобто вони МИСЛЯТЬСЯ. Встановлення смислу, в якому вживаються відповідні іменники, можливе шляхом перевірки, які означення підходять для даної ситуації.

Якщо підходять означення типу «деякий», «певний» (у значенні «деякий»), «якийсь», «який-небудь», «будь-який», «такий собі», «хоч який», «жодний», «неназваний», «один», «один з», «сякий-такий» тощо, то даний іменник вживається у НАЗИВНОМУ СМИСЛІ. Наприклад, «У (БУДЬ-ЯКИХ) країнах існують (ЯКІ-НЕБУДЬ) організації для забезпечення (ПЕВНОГО) порядку». Для позначення НАЗИВНОГО СМISЛУ обчислюваного іменника в однині в англійській мові вживається неозначений артикль, у решті випадків артикль взагалі не вживається.

Коли поняття (предмет, людина тощо) вживаються вперше, то вони переважно мають НАЗИВНИЙ СМISЛ. Одним із способів введення нових понять (предметів, людей тощо) є конструкція *There is/are*, після якої іменники ЗАВЖДИ вживаються у НАЗИВНОМУ СМISЛІ. Наприклад:

У Європейському Союзі є (ПЕВНИЙ) спеціальний орган, який вирішує подібні питання. → *There is a special body in the EU to deal with such issues.*

В НАТО існують (ПЕВНІ) організаційні форми для проведення консультацій у таких ситуаціях. → *There are (some) organizational forms in NATO to arrange consultations in such situations.*

У подальшому ж викладі іменник, введений за допомогою конструкції *There is/are*, буде вживатися з означеним артиклем, оскільки мовець посилається на відоме.

Вправа 1. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

У Європейському **Союзі** є спеціальний **орган**, який вирішує спірні **питання**. До складу **органу** входять **представники країн-членів**. → У Європейському (ВКАЗАНО ЯКОМУ) **Союзі** є (ПЕВНИЙ) спеціальний **орган**, який вирішує (БУДЬ-ЯКІ) спірні **питання**. До складу (ЗГАДАНОГО) **органу** входять (ПЕВНІ) **представники** (УСІХ) **країн-членів**.

1. У Європейському **Союзі** (1) існують **різні способи** (2) впливу на економічну **ситуацію** (3).

2. Існують **різні форми** (4) **консультування** (5), включаючи **можливість** (6) донесення **питання** (7) до **уваги** (8) **Північноатлантичної Ради** (9).

3. ООН має у своєму розпорядженні *три регіональних штаб-квартири (10)*. *Додаткові офісні будівлі (11)* допомагають представляти *інтереси (12)* ООН.

4. Існують *чіткі правила ЄС (13)*, відповідно до яких *хімікати (14)*, що використовуються *компаніями (15)*, повинні бути безпечними для *людей (16)*.

5. Там немає *регіональних інформаційних центрів (17)*.

6. За підписанням *угоди (18)* не має *зміни політики (19)*.

7. По всій Європі розташовано *сотні (20) інформаційних центрів (21)* ЄС.

8. *Сторони (22)*, таким чином, засновують *раду (23)* для розгляду *справ (24)*, що стосуються *втілення (25) договору (26)*. *Рада (27)* одразу створить *оборонний комітет (28)*, який рекомендуватиме *заходи (29)* зі *втілення (30) Статті III (31)*.

9. Наразі є *три кандидати (32)* на *вступ (33)*. *Країни (34)* сповнені рішучості виконати *зобов'язання (35)* відповідно до *Статті 5 (36) статуту (37)*.

10. Перед тим, як стати *реальною політичною метою (38)*, *ідея (39)* об'єднання Європи була лише *мрією (40)* у *головах (41) філософів (42)*. *Мрію (43)* розбили *жахливі війни (44)*, що спустошували *континент (45)* упродовж *1-ї половини (46) XX-го століття (47)*.

11. Існує *потреба (48)* продовжувати надавати *підтримку (49)* *країнам, що розвиваються (50)*.

Вправа 2. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 1, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 1

консультування	consultation	донесення	bringing
додатковий (офіс)	adjunct	чіткі правила	strict rules
хімікати	chemicals	безпечний	safe
регіональний інформаційних центр	regional information center	втілення	implementation
оборонний комітет	defence committee	заходи	measures
вступ	accession	бути сповненим рішучості	be determined
зобов'язання	obligation	спустошувати	devastate

Для введення нових понять можуть використовуватися й інші структури. Наприклад,

За повідомленнями ЗМІ, учора в Києві була створена ОРГАНІЗАЦІЯ.

У цьому реченні іменник «організація» вживається у НАЗИВНОМУ смислі, бо для слухача вона залишається неконкретною – він лише довідався, ЩО було створено вчора. Якщо ж продовжити розповідь, наприклад,

ОРГАНІЗАЦІЯ буде займатися питаннями захисту прав людини, то іменник «ОРГАНІЗАЦІЯ» буде надалі вживатися вже в КОНКРЕТНОМУ смислі, адже тепер вона стала для слухача конкретною: ТА, ЩО БУЛА СТОВРОЕНА ВЧОРА. Відтак фактором, що визначає конкретність смислу іменника у цьому випадку, є те, що мовець посилається на відоме слухачу поняття, оскільки воно було згадано раніше. Таким чином, у таких ситуаціях ми можемо поставити перед відповідним іменником означення «ЗГАДАНІЙ», «РАНІШЕ НАЗВАНІЙ» тощо.

Вправа 3. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

За повідомленнями *ЗМІ*, у Києві вчора було створено *організацію*. *Організація* буде захищати *права* людини. → За повідомленнями (НЕСУТТЄВО ЯКИХ) *ЗМІ*, у Києві вчора було створено (ПЕВНУ) *організацію*. (ЗГАДАНА) *Організація* буде захищати (БУДЬ-ЯКІ) *права* людини.

1. *Генеральна Асамблея* (1) та *Рада Безпеки* (2) розглядають *глобальні питання* (3). *Органи* (4) є *невід’ємними складовими* (5) *організації* (6).

2. Час від часу *органи* (7) приймають *резолюції* (8) з *параграфами* (9), що розпочинаються зі *слова «прохання»* (10), які *Генеральний Секретар* (11) розглядає як *доручення* (12) створити *тимчасову організацію* (13) або зробити щось. *Доручення* (14) може бути таким незначним, як провести *дослідження* (15) та опублікувати *звіт* (16).

3. Якщо ви хочете вплинути на *політику* (17) ЄС, є *різноманітні способи* (18) зробити це. Наприклад, існують *он-лайн форуми* (19), присвячені *справам* (20) ЄС, де ви можете приєднатися до *дискусії* (21).

4. У 1999 році *Європейське Співтовариство* (22) утворило *валютний союз* (23). До *союзу* (24) увійшли *країни* (25), *економічне становище* (26) яких відповідало необхідним *критеріям* (27).

5. У 1949 році було підписано *договір* (28). *Договір* (29), який назвали *Північноатлантичною угодою* (30), призначався для забезпечення *колективної оборони* (31) низки *країн* (32).

6. *Європейський Союз* (33) закінчує створення *нового ринку* (34). *Ринок* (35) спиратиметься на *свободу пересування* (36) *товарів* (37), *капіталу* (38), *послуг* (39) і *людей* (40).

7. Як *солідна міжнародна організація* (41), НАТО має *штаб-квартиру* (42). *Штаб-квартира* (43) розташована у *Брюсселі* (44) у *північно-східній частині* (45) *міста* (46).

8. *Робота* (47) *організації* (48) сягає кожного куточку *планети* (49). У *різних країнах* (50) існують *агенції* (51) створені для виконання *специфічних завдань* (52).

Вправа 4. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 3, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 2

Рада Безпеки	Security Council	невід'ємний	integral
прохання	request	доручення	mandate
тимчасовий	temporary	дослідження	research
Співтовариство	Community	валютний союз	monetary union
свобода пересування	freedom of movement	товари	goods
капітал	capital	солідний	considerable
штаб-квартира	Headquarters	агенція	agency

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 5. Перепишіть текст, поданий далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

4 *агенції* (1) ООН зібралися *минулого тижня* (2), щоб створити *новий єдиний орган* (3) у межах *організації* (4), аби сприяти *правам* (5) *жінок* (6). → ПЕВНІ 4 *агенції* (1) ООН зібралися *минулого тижня* (ОЗНАЧЕННЯ, ЩО НАДАЄ ІМЕННИКУ НАЗИВНОГО СМISЛУ) (2), щоб створити ТАКИЙ-СОБІ *новий єдиний орган* (3) у межах ЗГАДАНОЇ *організації* (4), аби сприяти НАЗВАНИМ ДАЛІ *правам* (5) БУДЬ-ЯКИХ *жінок* (6).

4 *агенції* (1) ООН зібралися *минулого тижня* (2), щоб створити *новий єдиний орган* (3) у межах *організації* (4), аби сприяти *правам* (5) *жінок* (6). *Генеральна Асамблея* (7) прийняла *резолуцію* (8) стосовно вдосконалення *системи* (9) *агенцій* (10) ООН. У *тексті* (11) йдеться про *підтримку* (12) *країнами-учасницями* (13) *нового органу* (14), який

очолить *заступник генерального секретаря* (15). *Резолюція* (16) надає більший *захист* (17) *жінкам* (18) у *всіх сферах* (19) їхнього життя.

У *повідомленні* (20) озвученому сьогодні, *Генеральний Секретар Бан Кі-мун* (21) сказав, що він був особливо задоволений тим, що *Асамблея* (22) прийняла *пропозицію* (23) кращого *заохочення* (24) *прав* (25) *жінок* (26) під керівництвом *нового органу* (27). *Генеральний Секретар* (28) розповів у *повідомленні* (29), що він взяв на *високі посади* (30) більше *жінок* (31), ніж будь-коли в *історії* (32) *Об'єднаних Націй* (33).

Резолюція (34) також закликала вжити *належних заходів* (35) для того, щоб гармонізувати ведення *справ* (36) у *системі* (37) ООН та знайти *способи* (38) вдосконалення *системи фінансування* (39) для *такої діяльності* (40). Але *резолюція* (41) – це лише *перший крок* (42). Після неї розпочнуться *три роки* (43) *інтенсивних консультацій* (44) щодо *структури* (45) *нового органу* (46). Окрім цього, між *країнами-учасницями* (47) і досі існують *серйозні розбіжності* (48) стосовно *функціонування* (49) *нового органу* (50).

Вправа 6. Перекладіть англійською мовою текст, поданий у вправі 5, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 3

єдиний	single	резолюція	resolution
заступник генерального секретаря	under-secretary-general	повідомлення	statement
заохочення	promotion	високі посади	senior posts
належні заходи	adequate measures	гармонізувати	harmonize
ведення справ	business practices	система фінансування	funding system
розбіжність	disagreement	функціонування	operational details

ДИКТАНТ-ПЕРЕКЛАД 3 (ЗРАЗОК)

Сербія (1) є одним з *членів* (2) *Партнерства заради миру* (3). *Країна* (4) висловила *намір* (5) стати *активним учасником* (6) *програми* (7) у 2003 році. НАТО привітало *намір* (8), надавши *усі необхідні умови* (9). У 2005 *Сербія* (10) підписала *угоду* (11) з *Альянсом* (12). *Угода* (13) дозволяє *союзним силам* (14) пересуватися *територією* (15) *країни* (16).

Країна (17) подала *Індивідуальну програму членства* (18) у НАТО у 2009 році. *Документ* (19) містить *сфери* (20) *співробітництва* (21) та *різні події* (22), в яких *Сербія* (23) бажає брати участь. Там також викладені *різноманітні демократичні реформи* (24), заплановані на *наступні три роки* (25).

STEP 2

У деяких випадках іменники можуть згадуватися уперше, однак мати КОНКРЕТНИЙ смисл. Це може трапитися, наприклад, внаслідок того, що згадані іменники позначають поняття, які є частинами іншого, раніше згаданого поняття.

ООН була заснована 24 жовтня 1945 року. *Генеральна асамблея* (ООН) є головним дорадчим органом, а *Генеральний секретар* (ООН) обирається усіма країнами-членами.

Іменники можуть мати КОНКРЕТНИЙ смисл також завдяки контексту. Наприклад, якщо співрозмовники розмовляють про Європейський Союз, то поняття, пов'язані з ним, у розмові автоматично стають конкретними.

Експерти надають поради *Раді* (ЄВРОПІ) та (ЄВРОПЕЙСЬКІЙ) *Комісії* у питаннях, що стосуються роботодавців та профспілок.

Вправа 1. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

А. «ООН була заснована 1945 року. *Генеральна асамблея* є головним дорадчим органом, а *Генеральний секретар* обирається усіма країнами-членами» → «ООН була заснована 1945 року. *Генеральна асамблея* (ООН) є головним дорадчим *органом* (ООН), а *Генеральний секретар* (ООН) обирається усіма країнами-членами)».

Б. «*Експерти* надають поради *Раді* та *Комісії* у питаннях, що стосуються *роботодавців* та *профспілок*.» → «*Експерти* (ЄС) надають поради *Раді* (ЄВРОПІ) та (ЄВРОПЕЙСЬКІЙ) *Комісії* у (БУДЬ-ЯКИХ) *питаннях*, що стосуються (БУДЬ-ЯКИХ) *роботодавців* та (БУДЬ-ЯКИХ) *профспілок*».

1. *Рідкісні книжки* (1) можна знайти в *каталогах* (2) у *бібліотеці* (3) ООН.

2. Римський договір визначив *цілі* (4) *Союзу* (5).

3. *Країни-засновниці* (6) не хотіли підписувати *резолуцію* (7), що містить зміни до *Статуту* (8).

4. *Процедура* (9), відповідно до якої діє *Міжнародний суд* (10) ООН під час вирішення *спірних справ* (11), описана в *статуті* (12) та *правилах* (13).

5. *Договір* (14) утворює *Союз* (15), що охоплює *існуючі зобов'язання* (16).

6. Через *сталі проміжки часу* (17) *Рада* (18), *Комітет з планування оборони* (19) та *Військовий комітет* (20) зустрічаються

в *Брюсселі* (21) для вирішення *найбільш термінових справ* (22) *Організації Північноатлантичного договору* (23).

7. На цю конференцію було запрошено *45 країн* (24). *Польща* (25), не змогла з'явитися на *конференцію* (26), оскільки *склад* (27) *нового уряду* (28) було оголошено занадто пізно.

8. *2010 рік* (29) святкується як *Міжнародний рік* (30) *зближення* (31) *культур* (32). *Провідну роль* (33) у *святкуванні* (34) відіграватиме ЮНЕСКО.

9. Незважаючи на *незгоду* (35) *Індії* (36) та *Пакистану* (37), *військові спостерігачі* (38) ООН прибули до *зони* (39). *Місія* (40) виявилася ефективною та допомогла *місцевій владі* (41) у її розслідуваннях.

10. На днях *Генеральний Секретар* (42) ООН відвідав *Італію* (43) з *одноденним візитом* (44). *Зустріч* (45) з *представниками* (46) *уряду* (47) мала відбутися в *Римі* (48).

Вправа 2. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 1, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 1

рідкісний	rare	Римський договір	Treaty of Rome
Міжнародний суд	International Court of Justice	спірні справи	contentious cases
зобов'язання	commitment	сталий проміжок часу	regular interval
Комітет з планування оборони	Defence Planning Committee	Військовий комітет	Military Committee
терміновий	urgent	Організація Північноатлантичного договору	North Atlantic Treaty Organization
зближення	rapprochement	святкування	celebration
незгода	disagreement	спостерігач	observer
місцева влада	local authorities	одноденний	one-day

Назви організацій зазвичай вживаються з означеним артиклем:

the United Nations, the European Union, the International Monetary Fund.

Так само з означеним артиклем вживаються й назви посад, якщо вони не супроводжуються ім'ям або прізвищем особи, яка обіймає таку посаду:

the Secretary General, the President.

Однак, якщо після назви посади є ім'я або прізвище особи, артикль не ставиться:

Secretary General Ban Ki-moon, President Sarkozy.

Вправа 3. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

«ООН була заснована 1945 року. *Генеральна асамблея* є головним дорадчим органом, а *Генеральний секретар* обирається усіма країнами-членами» → «ООН була заснована 1945 року. *Генеральна асамблея* (ООН) є головним дорадчим *органом* (ООН), а *Генеральний секретар* (ООН) обирається усіма країнами-членами»».

1. *Генеральна Асамблея* (1) проводить *регулярні щорічні засідання* (2) під керівництвом *президента* (3). *Порядок денний* (4) для *сесії* (5) планується за *сім місяців* (6) до її початку.

2. *Статут* (7) – *установчий документ* (8) *організації* (9). У *положеннях* (10) викладено *зобов'язання* (11) *країн-учасниць* (12).

3. *Економічний та соціальний комітет* (13) консультує *Раду* (14), *Комісію* (15) та *Європейський Парламент* (16).

4. *Міжнародний валютний фонд* (17) закликав *країни-учасниці* (18) допомогти *Франції* (19) відновити *фінансову стабільність* (20) в *країні* (21).

5. Будь-хто може відвідати *штаб-квартиру* (22) *Об'єднаних Націй* (23) у *Нью-Йорку* (24). Під час *візиту* (25) можна дізнатися про *історію* (26) *організації* (27) та отримати *деяку інформацію* (28) щодо *структури* (29). *Єдиною неприємною річчю* (30) є *перевірка охорони* (31), яку всі мають пройти для того, щоб потрапити до *будівлі* (32), що розміщується на *вході* (33).

6. *Минулого тижня* (34) *Рада Європи* (35) зустрілася у *Страсбурзі* (36), щоб обговорити *проблеми* (37) старіння в Європі. *Голова* (38) *Комітету Міністрів* (39) першим звернувся до *Парламентської Асамблеї* (40).

7. *Організація з Безпеки та Співробітництва в Європі* (41) збирається розпочати *ще одну місію* (42). *Наступного тижня* (43) *президент* (44) *Парламентської асамблеї* (45) відвідає *Молдову* (46) з *триденним візитом* (47), щоб ознайомитися з *ситуацією* (48) в *республіці* (49). Під час *візиту* (50) *Президент Ден* (51) також зустрінеється з *Прем'єр-Міністром Філатом* (52).

Вправа 4. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 3, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 2

щорічний	yearly	під керівництвом	under/headed by
порядок денний	agenda	установчий	constituting
положення	provision	Міжнародний валютний фонд	International Monetary Fund
перевірка охорони	security check	старіння	ageing
Комітет Міністрів	Committee of Ministers	Парламентська асамблея	Parliamentary Assembly

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 5. Перепишіть текст, поданий далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

Книга «Об'єднані Нації Сьогодні» (1) описує діяльність (2) організації (3). → КОНКРЕТНА *Книга «Об'єднані Нації Сьогодні» (1) описує ВІДОМО ЯКУ діяльність (2) КОНКРЕТНОЇ організації (3).*

Книга «Об'єднані Нації Сьогодні» (1) описує діяльність (2) організації (3). Назва (4) відображає головну ідею (5). Автор (6) дає огляд роботи (7) організації (8) та безлічі (9) шляхів (10), за допомогою яких ООН торкається життя (11) людей (12) у таких галузях (13), як мир (14), розвиток (15), права людей (16), гуманітарна допомога (17), роззброєння (18) та міжнародне право (19).

Книга (20) заохочує розуміння діяльності (21) ООН та запрошує читача (22) взяти у ній участь. Це – стислий довідник (23) для осіб (24), яких цікавить організація (25). Він покликаний пояснити аббревіатури (26), що наповнюють систему (27) ООН і прив'язати їх до щоденної роботи (28), яку виконують агенції (29) та органи (30) ООН.

Заголовки (31) глав (32) лаконічні, однак інформативні. Сторінки (33) невеликого розміру, а стиль (34) зовсім не науковий: деталі (35) роблять книгу (36) легкою для сприйняття. Картинки (37) ілюструють важливі події (38) та моменти (39), що робить книгу (40) ще більш доступною для розуміння. Видавець (41) – Об'єднані Нації. Ціна (42) доступна. Ви можете також скористатися скороченою електронною версією (43) безкоштовно. Для цього знайдіть офіційний сайт (44) організації (45), у верхньому лівому куті (46) є картинка (47) книги (48). Натисніть на заголовки (49) глав (50) на боковій панелі (51) зліва.

Вправа 6. Перекладіть англійською мовою текст, поданий у вправі 5, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 3

давати огляд	review	безліч	multitude
заохочувати	encourage	стислий	concise
довідник	reference tool	покликаний	designed
аббревіатура	acronym	наповнювати	populate
прив'язати	associate	щоденний	daily
заголовок	heading	глава	chapter
легкий для сприйняття	easy to comprehend	доступний для розуміння	comprehensible
доступний (по ціні)	affordable	скорочений	abbreviated
верхній	top	бокова панель	side bar

ДИКТАНТ-ПЕРЕКЛАД 4 (ЗРАЗОК)

Штаб-квартира (1) ООН є офіційним місцем розташування (2) головних органів (3) ООН. Будівля (4) знаходиться у Нью-Йорку (5), США (6). Кожен, хто заходить у ворота (7), потрапляє на міжнародну територію (8). Земля (9) належить усім країнам (10), що приєдналися до організації (11). Одразу за парканом (12) розташований ряд (13) прапорів (14) країн-учасниць (15) ООН. Комплекс (16) також відомий своїм садом (17). Скульптури (18) біля будівель (19) включають подарунки (20) багатьох країн (21). Валютою (22) тут є долар США (23). Робочі мови (24) – англійська та французька. Штаб-квартира (25) ООН часто з'являється у фільмах (26).

STEP 3

На КОНКРЕТНИЙ чи НАЗИВНИЙ смисл іменника може вказувати порядок слів в українському реченні. На початку речення зазвичай розміщуються елементи смислу, що вже відомі слухачу (або читачу), тобто ці елементи для слухача є КОНКРЕТНИМИ, тоді як нові елементи смислу мають тенденцію розташовуватися ближче до кінця простого речення.

Договір (ВІДОМО ЯКИЙ) був підписаний учора.

Учора був підписаний (ЯКИЙСЬ) договір.

Ця загальна тенденція має й винятки, а тому, крім місця іменника у реченні, слід враховувати його контекстуальний смисл.

Іменники можуть згадуватися уперше, однак мати КОНКРЕТНИЙ смисл також завдяки ситуації, яка включає згадані іменники до кола конкретних.

З питань, що стосуються інтересів (ЄВРОПЕЙСЬКОГО) Союзу загалом, громадяни та організації звертаються до (ЄВРОПЕЙСЬКОЇ) Комісії, з проблем країн-членів – до Ради (ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ), а у справах окремих громадян – до (ЄВРОПЕЙСЬКОГО) Парламенту.

Вправа 1. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

З питань, що стосуються інтересів Союзу загалом, громадяни та організації звертаються до Комісії, з проблем країн-членів – до Ради, а у справах окремих громадян – до Парламенту. → 3 (БУДЬ-ЯКИХ) питань, що стосуються (БУДЬ-ЯКИХ) інтересів (ЄВРОПЕЙСЬКОГО) Союзу загалом, (БУДЬ-ЯКІ) громадяни та (БУДЬ-ЯКІ) організації звертаються до (ЄВРОПЕЙСЬКОЇ) Комісії, з (БУДЬ-ЯКИХ) проблем (БУДЬ-ЯКИХ) країн-членів – до Ради (ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ), а у (БУДЬ-ЯКИХ) справах (БУДЬ-ЯКИХ) окремих громадян – до (ЄВРОПЕЙСЬКОГО) Парламенту.

1. *Особистий квиток (1) купується в ООН у день (2) візиту (3).*

2. *Канцлер Ангела Меркель (4) та президент Ніколя Саркозі (5) запропонували нові фінансові правила (6) для Єврозони (7).*

3. *Доповідь (8) висвітлює вже застосовані дії (9), та закликає до прийняття нових зусиль (10), спрямованих на вдосконалення організації (11).*

4. *Програма (12) безпосередньо торкається політичних завдань (13) організації (14).*

5. *Хоча ситуація (15) потребує термінового рішення (16), нова угода (17) і досі ще на обговоренні.*

6. *Союз (18) продовжить переговори (19).*

7. *Комісар Крісталіна Георгієва (20) занепокоєна тим, що громадські заворушення (21) в Єгипті (22) спричинять хвилю (23) міграції (24) до Європейського Союзу. (25).*

8. *Двохгодинна подорож (26) до Об'єднаних Націй (27) розпочалася з короткого огляду (28) Організації (29).*

9. *У комітеті (30) ми перш за все спитали директора (31).*

10. *Форум (32) зібрав представників (33) з країн-учасниць (34).*

11. *Спеціальні програми (35) ООН, що не входять до бюджету (36), фінансують з добровільних внесків (37) країн-членів (38).*

12. *Генеральна Асамблея (39) проводить регулярні щорічні засідання (40) під керівництвом президента (41), обраного з-поміж країн-учасниць (42).*

13. *Обов'язки (43), що їх виконує Секретаріат (44), такі ж різноманітні, як і проблеми (45), вирішенням яких займається Організація Об'єднаних Націй (46).*

14. *Бюджет (47) покриває видатки (48) Європейського Союзу (49) в усіх сферах (50) його діяльності.*

15. *Жодна зі сторін (51) не залишилася задоволеною рішенням (52), однак це був єдиний вихід (53) з небезпечної ситуації (54).*

Вправа 2. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 1, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 1

особистий	individual	канцлер	Chancellor
терміновий	immediate	комісар	Commissioner
громадські заворушення	civil unrest	міграція	migration
короткий огляд	brief overview	добровільні внески	voluntary contributions
Секретаріат	Secretariat	видатки	costs

В англійській мові назви днів тижня, місяців, пір року у НАЗИВНОМУ смислі без означень вживаються без артикля:

Monday, January, summer.

У КОНКРЕТНОМУ смислі вони вживаються з означеним артиклем:

The Monday (January, summer) promised to be a difficult one.

У випадку наявності означення (крім перерахованих в *Unit 1, Step 1*) артиклі зі згаданими іменниками вживаються за загальними правилами. Якщо означення дескриптивне – вживається неозначений артикль:

The talks started on a bright Monday.

A cold January like this may produce a lot of problems for the refugees.

The food shortage was made worse because of an unusually hot summer.

Якщо ж означення обмежувальне – вживається означений артикль:

It was the Monday the talks started on.

It was the January we had a lot of problems with the refugees in.

The summer of 2010 was unusually hot.

Вправа 3. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

З *питань*, що стосуються *інтересів Союзу* загалом, *громадяни* та *організації* звертаються до *Комісії*, з *проблем країн-членів* – до *Ради*, а у *справах окремих громадян* – до *Парламенту*. → З (БУДЬ-ЯКИХ) *питань*, що стосуються (БУДЬ-ЯКИХ) *інтересів* (ЄВРОПЕЙСЬКОГО) *Союзу* загалом, (БУДЬ-ЯКІ) *громадяни* та (БУДЬ-ЯКІ) *організації* звертаються до (ЄВРОПЕЙСЬКОЇ) *Комісії*, з (БУДЬ-ЯКИХ) *проблем* (БУДЬ-ЯКИХ) *країн-членів* – до *Ради* (ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ), а у (БУДЬ-ЯКИХ) *справах* (БУДЬ-ЯКИХ) *окремих громадян* – до (ЄВРОПЕЙСЬКОГО) *Парламенту*.

1. *Осінь* (1) 2008 видалася багатою на *події* (2). На *Паризькому саміті* (3) у *вересні* (4) була досягнута *домовленість* (5) розпочати *переговори* (6) стосовно *Угоди про співробітництво* (7) між *Україною* (8) та *Європейським Союзом* (9). Відтоді було організовано *два раунди переговорів* (10) у *Брюсселі* (11) та *Києві* (12).

2. *Надзвичайно сніжна зима* (13) стала *справжнім лихом* (14) для Європи. *Аеропортам* (15) по всьому *континенту* (16) довелося закритися на *кілька днів* (17).

3. *Симпозіум* (18) відбувся у *сонячну середу* (19). На *секціях* (20) розглядалися *важливі питання* (21) *світової політики* (22).

4. *Жовтень* (23) 2005 року ознаменувався *початком* (24) *переговорів про членство* (25) між *Хорватією* (26) та *Європейським Союзом* (27). Для того, щоб вступити до *Союзу* (28), *країна* (29) має виконати *усі необхідні критерії* (30) у *першій половині* (31) *наступного року* (32).

5. *Військовий комітет* (33) зустрівся в *перший раз* (34) у *холодному квітні* (35) 1992. *Зустріч* (36) була тривалою та дозволила знайти *рішення* (37) *найважливіших проблем* (38).

6. *Комісія* (39) залишається політично підзвітною *Парламенту* (40), який має *повноваження* (41) розпустити її. *Окремі члени* (42) *Комісії* (43) повинні піти у відставку, якщо це їх попросить зробити *президент* (44). *Комісія* (45) має *три важливі функції* (46): висувати *законопроекти* (47) до *Парламенту* (48), втілювати *політику* (49) ЄС та *бюджет* (50), забезпечувати разом з *Європейським Судом* (51) виконання *законів* (52) ЄС.

Вправа 4. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 3, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 2

Паризький саміт	Paris Summit	домовленість	agreement
Угода про співробітництво	Association Agreement	раунд	round
лихо	disaster	симпозіум	symposium
ознаменуватися	be marked by	критерій/критерії	criterion/criteria
піти у відставку	resign	законопроект	legislation
втілювати	implement	бюджет	budget

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 5. Перепишіть текст поданий далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

Поняття «Об'єднані Нації» (1) було створене президентом Франкліном Рузвельтом (2). → ВІДОМО, ЯКЕ *Поняття «Об'єднані Нації» (1) було створене президентом Франкліном Рузвельтом (ТИТУЛ+ВЛАСНЕ ІМ'Я) (2).*

Поняття «Об'єднані Нації» (1) було створене президентом Франкліном Рузвельтом (2). Термін (3) було вперше вжито у січні (4) 1942 року. Попередницею (5) Об'єднаних Націй (6) була Ліга Націй (7), організація (8) створена за схожих обставин упродовж Першої світової війни (9) для забезпечення міжнародного співробітництва (10), миру (11) та безпеки (12).

У 1945 році представники (13) 50 країн (14) зустрілися у Сан Франциско (15) на конференції (16) ООН для розробки Статуту (17) ООН. Статут (18) було підписано влітку (19) 1945 представниками (20) 50 країн (21). Польща (22), яка не була присутня на конференції (23), підписала його пізніше та стала однією з 51 первісної країни-члена (24). Організація (25) розпочала своє існування у жовтні (26) 1945. Засновники (27) передбачали, що організація (28) буде працювати таким чином аби попередити конфлікти (29) між націями (30).

Емблему (31) було затверджено узимку (32) 1946 року. Дизайн (33) емблеми (34) являє собою карту (35) світу (36), оточену вінком (37) із схрещеними оливковими гілками (38), які символізують мир (39). На карті (40) зображено область (41), в якій Організація Об'єднаних Націй (42) займається досягненням цілей (43): миру (44) та безпеки (45). Прапор (46) являє собою емблему (47), розміщену в центрі на світло-блакитному тлі (48).

Вправа 6. Перекладіть англійською мовою текст, поданий у вправі 5, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 3

термін	term	попередниця	forerunner
схожий	similar	Статут ООН	UN Charter
первісний	original	розпочати існування	come into existence
попередити	prevent	емблема	emblem
дизайн	design	вінок	wreath
схрещений	crossed	оливковий	olive
прапор	flag	тло	background

КОНТРОЛЬНА РОБОТА – 2 (ЗРАЗОК)

Організація з безпеки та співробітництва в Європі (1), заснована спекотного літа (2) 1973, надає форум (3) для політичних переговорів (4) у сферах (5) запобігання конфліктам (6) та врегулювання криз (7). Оскільки існують спільні екологічні проблеми (8), екологічний напрямок (9) також є важливою метою (10) організації (11). Світові лідери (12) наразі визнають, що зміни клімату (13) можуть серйозно загрожувати безпеці (14). ОБСЄ заохочує співробітництво (15) у сфері (16) спільних природних ресурсів (17). По всій системі (18) ОБСЄ існують різні польові місії (19), які допомагають організації (20) втілювати політичну волю (21) країн-учасниць (22).

Політичне керівництво (23) організацією (24) здійснюється головами (25) країн (26) або урядів (27) на самітах (28). Саміти (29) проводяться не регулярно, а коли це необхідно.

Організація (30) має впливові органи з прийняття рішень (31). Міністерська Рада (32) зустрічається в кінці (33) кожного року (34). Постійна Рада (35) збирається щотижня у Відні (36). Секретаріат (37) також розташовано у Відні (38). Організація (39) також має відділення (40) у Копенгагені (41), Женеві (42), Гаазі (43), Празі (44) та Варшаві (45). Одне з важливих завдань (46) – прийняття резолюцій (47) стосовно справ (48) міжнародної безпеки (49) – виконується Парламентською Асамблеєю (50). Існують також численні установи (51), які допомагають країнам-учасницям (52) організації (53) виконувати зобов'язання (54).

UNIT 3

STEP 1

Іменники можуть позначати клас об'єктів загалом і тоді вони вживаються у КОНКРЕТНОМУ смислі, оскільки за межами класу інших об'єктів не існує. Це часто відбувається у випадках, коли вживаються групові іменники. Наприклад: «**Демократам** вдалося виграти вибори. → *The Democrats managed to win the elections*».

Подібне також спостерігається й коли прикметники стають іменниками («**Незможні** протестують проти нових законів. → *The poor protest against the new laws*»), а також при вживанні іменників, що позначають національності («**Французи** головуватимуть на зустрічі великої сімки. → *The French will preside at the G – 7 summit*»).

Існує невелика група іменників, що мають родове значення, тобто позначають унікальні об'єкти, наприклад, «сонце», «небо», «зірки», «світ» тощо. В англійській мові вони зазвичай вживаються з означеним артиклем, наприклад: «Головним завданням ООН є підтримка миру в світі. → *The UN primary purpose is to maintain peace in the world*».

Однак при наявності дескриптивного означення, на яке падає логічний наголос, навіть іменники у родовому значенні вживаються із неозначеним артиклем (у цьому випадку ніби утворюється клас таких об'єктів). Наприклад: «Метою є побудова **світу, відмінного від нашого**. → *The purpose is to build a different world*».

Необчислювані іменники у родовому значенні вживаються без артикля: «Головним завданням ООН є підтримка **миру та безпеки**. → *The UN primary purpose is to maintain peace and security*».

Вправа 1. Перепишіть речення, подані далі, додаючи пояснення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

Введення нових податків для підприємців викликало **негативну реакцію** серед консерваторів, які вважають, що **програми допомоги неможливим** фінансуються занадто щедро, тоді як більшість **французів** оцінюють це рішення як **позитивний крок**. → **Введення** (ВКАЗАНО ЯКЕ – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ) **нових податків** (НАЗИВАННЯ У МНОЖИНІ – БЕЗ АРТИКЛЯ) для підприємців (РОДОВЕ ЗНАЧЕННЯ – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ) викликало **негативну реакцію** (ПЕВНУ – З НЕОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ) серед консерваторів (РОДОВЕ ЗНАЧЕННЯ – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ), які вважають, що **програми допомоги** (УСІ: НАЗИВАННЯ У МНОЖИНІ – БЕЗ

АРТИКЛЯ) *незаможним* (РОДОВЕ ЗНАЧЕННЯ – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ) фінансуються занадто щедро, тоді як більшість *французів* (РОДОВЕ ЗНАЧЕННЯ – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ) оцінюють це рішення як *позитивний крок* (ПЕВНІ: НАЗИВАННЯ В ОДНИНІ – З НЕОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ).

1. *Квитки* (1) можна купити он-лайн.
2. *Місія ООН* (2) була спрямована допомогти *людям похилого віку* (3).
3. *Британці* (4) не хотіли приймати *резолюцію* (5).
4. Поряд із забезпеченням *адекватного захисту* (6) *Західних Союзників* (7), НАТО також намагалося встановити *стабільніші міжнародні відносини* (8) та *справедливий і мирний порядок* (9) в Європі.
5. *Конференції* (10) – це *зустрічі* (11) *людей* (12), які обговорюють *певну тему* (13).
6. *Французи* (14) виступили проти *імміграції* (15) *темношкірих* (16) до країни (17).
7. *Чоловік* (18), що стоїть *справа* (19), колись був *значним посадовцем* (20) *організації* (21).
8. Після *війни* (22), коли *фашистські сили* (23) було знищено, з'явилася *потреба* (24) у *впливовій організації* (25).
9. *Об'єднані Нації* (26) закликали *ізраїльтян* (27) та *палестинців* (28) відновити *прямі переговори* (29) з метою (30) досягнення *широкого кола угод* (31) з припинення *довготривалого конфлікту* (32) в *регіоні* (33) вже упродовж *наступних 12 місяців* (34).
10. *Організація* (35) розпочала існування у 2002 році, коли *французи* (36) ратифікували *статут* (37).
11. *Гуманітарні місії ООН* (38) – *робота* (39) для *хоробрих* (40).
12. *Робота* (41) *Об'єднаних Націй* (42) охоплює *кожен куточок* (43) *земної кулі* (44).
13. *Представники ЗМІ* (45) не приховували *критичного настрою* (46), лунали *каверзні питання* (47), відповідати на які – *справа* (48) *розумних* (49).
14. Упродовж *1970-х* (50) та *1980-х* (51) *профспілки* (52) боролися за *робочі місця* (53) для *безробітних* (54) з *надзвичайною наполегливістю* (55).

Вправа 2. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 1, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 1

похилі	elderly	адекватний	adequate
Західні Союзники	Western Allies	порядок	order
темношкірі	blacks	фашистські сили	Nazi forces
широке коло угод	wide-ranging agreements	довготривалий конфлікт	long-running conflict
хоробрі	brave	представники ЗМІ	mass media representatives
каверзні питання	tricky questions	розумні	wise
профспілки	trade unions	наполегливість	persistence

Вправа 3. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

1. *Навколишнє середовище* (1), *види*, *що знаходяться під загрозою знищення* (2) та *мир* (3) є *темами* (4) *загальної турботи* (5) *народів* (6) *світу* (7). Це також *теми* (8), яким присвячує *марки* (9) *Поштова адміністрація ООН* (10).

2. *Генеральна Асамблея* (11) проголосувала за те, щоб надати *палестинцям* (12) *унікальний статус* (13) *члена, який не має права голосу* (14) серед *185 членів* (15) *Асамблеї* (16). Переважна більшість *голосів* (17) була за. *Членами* (18), що висловилися проти *рішення* (19) були *ізраїльтяни* (20) та *американці* (21).

3. *Організація Об'єднаних Націй* (22) має *невеличке управління* (23), відповідальне за розвиток *міжнародної співпраці* (24) в *галузі* (25) *мирного використання* (26) *космічного простору* (27). *Здатність* (28) спостерігати за *всесвітом* (29) є надзвичайно важливою для *людства* (30). *Супутники, що передають інформацію на відстані* (31) використовуються для моніторингу *земної поверхні* (32), *океанів* (33), *атмосфери* (34), а також значної кількості *забруднень* (35), таких як *виснаження* (36) *озонового шару* (37).

4. *Європейський Союз* (38) – *велике торгівельне утворення* (39) та *світовий лідер* (40) у *таких галузях* (41) як *захист довкілля* (42) та *допомога розвитку* (43). *Країни* (44), що утворюють *Союз* (45) це *незалежні суверенні нації* (46), але вони делегують *суверенітет* (47) для того, щоб отримати *силу* (48), яку б вони не досягли поодиночі.

Вправа 4. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 3, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 2

навколишнє середовище	environment	види, що знаходяться під загрозою знищення	endangered species
марки	stamps	Поштова Адміністрація	Postal Administration
член, який не має права голосу	non-voting member	космічний простір	outer space
всесвіт	Universe	людство	humanity
супутники, що передають інформацію на відстані	remote sensing satellites	поверхня	surface
виснаження	depletion	озоновий шар	ozone layer
допомога розвитку	development aid	суверенітет	sovereignty

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 5. Перепишіть текст, поданий далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Спектр (1) діяльності (2) Об'єднаних Націй (3) дуже широкий.

Однією з основних функцій (4) є викорінення (5) бідності (6). Сьогодні більше 238 мільйонів людей (7) у світі (8) живуть менш ніж на долар (9) на день (10). Молодь (11) найбільше страждає від бідності (12). Безробітні (13) потребують соціальної допомоги (14). Іншим важливим сектором (15) занепокоєння організації (16) є інваліди (17). Програми ООН (18) спрямовані на те, аби надати сліпим (19) та глухим (20) сприятливі умови праці (21) та покращити якість (22) їхнього життя.

Об'єднані Нації (23) завжди були у центрі (24) міжнародних зусиль (25) з боротьби зі зміною клімату (26), що представляє одну з найбільших загроз (27), яка постала перед планетою (28). На клімат (29) впливають багато факторів (30), таких як кількість (31) енергії (32), що надходить від сонця (33), властивості (34) поверхні (35), кількість (36) парникових газів (37) та інше. Багато хімічних речовин (38) забруднюють повітря (39), що спричиняє шкоду (40) людям (41) та оточуючому середовищу (42). Очікується, що середня світова температура (43) зросте на приблизно 0,2 С за десятиріччя упродовж наступних двох десятиріч (44). Найбільш вразливими людьми (45) є бідні (46), оскільки вони залежать від ресурсів (47), які, у свою чергу, прив'язані до клімату (48).

Вправа 6. Перекладіть англійською мовою текст, поданий у вправі 5, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 3

викорінення	eliminate	бідність	poverty
безробітні	unemployed	інваліди	disabled people
сліпі	blind	глухі	deaf
сприятливі умови праці	favorable work conditions	зміна клімату	climate change
властивості	properties	поверхня	surface
парникові гази	greenhouse gases	хімічні речовини	chemical substances
забруднювати	pollute	школа	harm
середня світова температура	global average temperature	вразливий	vulnerable

ДИКТАНТ-ПЕРЕКЛАД 5 (ЗРАЗОК)

На *брюсельському форумі* (1) *європейські лідери* (2) обрали *прем'єр-міністра* (3) *Бельгії* (4) та *одного з британських політиків* (5) на *високі посади* (6). *Прем'єр міністр Ван Ромпі* (7) став *президентом* (8) *Європейської Ради* (9), а *комісар Ештон* (10) – *високим представником* (11) з питань *соціальної політики* (12). *Новий президент* (13) очолюватиме *засідання* (14) *Ради* (15) та представлятиме *цінності ЄС* (16) з *метою* (17) *побудови кращого світу* (18). *Високий представник Ештон* (19) займатиметься *проблемами* (20) *безробітних* (21). Вона також забезпечуватиме *підтримку* (22) для *такої категорії* (23) *людей* (24), як *сліпі* (25).

STEP 2

У деяких сталих висловах іменники вживаються без артиклів, наприклад, якщо це стосується позначення частин доби з прийменниками *at, by, before, after* (*at dawn/sunrise/noon/dusk/night; before morning, after night came*); пересування видами транспорту з прийменником *by*: *go (travel etc) by train (plane etc)*; перебування в деяких закладах: *be in/at (go to) church(prison/hospital)*; так званих паралельних структур (*arm in arm, hand in hand, shoulder to shoulder, day by day, face to face, from time to time, from dawn to dusk* – з ранку до ночі, *from beginning to end, from right to left, from west to east, day by day, man to man* – як чоловік з чоловіком) та деяких інших (*take part, take place, by mistake* тощо).

Вправа 1. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

Країни-члени з початку й до кінця чітко розуміли, що лише завдяки *тісній співпраці, пліч-о-пліч*, вони зможуть краще захищати *власні інтереси*, утворивши *спільну економічну зону із заходу на схід*. → *Країни-члени* (ВІДОМО ЯКІ – ІМЕННИК СТОІТЬ НА ПОЧАТКУ РЕЧЕННЯ) *з початку й до кінця* (СТАЛИЙ ВИСЛІВ – БЕЗ АРТИКЛЯ) чітко розуміли, що лише завдяки (ПЕВНІЙ) *тісній співпраці* (НУЛЬОВИЙ АРТИКЛЬ), *пліч-о-пліч* (СТАЛИЙ ВИСЛІВ – БЕЗ АРТИКЛЯ), вони зможуть краще захищати (СВОЇ) *власні інтереси* (З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ), утворивши (ПЕВНУ) *спільну економічну зону* (НУЛЬОВИЙ АРТИКЛЬ) *із заходу на схід* (СТАЛИЙ ВИСЛІВ – БЕЗ АРТИКЛЯ).

1. *Кількох миротворців* (1) було поранено, їх забрали *до лікарні* (2).
2. *Більшість впливових міжнародних організацій* (3) підтримували *Альянс* (4) *від початку до кінця* (5).
3. *Особу* (6) не може бути ув'язнено (7) без *причини* (8).
4. *Президент Вашингтон* (9) був першим хто *відвідав церкву* (10) у день своєї інавгурації.
5. *Міністр закордонних справ Індії* (11) *помилково* (12) прочитав *промову* (13) *міністра Португалії* (14).
6. *Миротворці* (15) ООН допомогли заарештувати *30 злочинців* (16), що втекли з *в'язниці* (17).
7. *55 представників* (18) *взяли участь* (19) у *конференції* (20), яка *відбулася* (21) у *Брюсселі* (22).

8. *Переговори* (23) тривали з *ранку до ночі* (24), але не принесли *рішення* (25).

9. *Час від часу* (26) *Альянс* (27) проводить *саміти* (28). *Присутність* (29) *Прем'єр Міністрів* (30) та *Президентів* (31) обов'язкова; це означає, що вони повинні бути з *початку і до кінця* (32).

10. Ви можете вільно пересуватися Європою: це надає вам можливість подорожувати *на потязі* (33), *на автобусі* (34) та *на літакові* (35) без *будь-яких перешкод* (36) та *значних втрат* (37) *часу* (38).

11. *День за днем* (39) *Комісія* (40) виконує свої обов'язки завдяки *персоналу* (41), що працює *пліч-о-пліч* (42).

12. *Після того, як наступила ніч* (43), *сторони* (44) розпочали *військові дії* (45), які були зупинені *миротворчими силами ООН* (46) *на світанку* (47).

13. *Морські сили* (48) *інших країн* (49) також *час від часу* (50) *беруть участь* (51) у *навчаннях* (52).

Вправа 2. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 1, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 1

поранений	wounded	підтримувати	back
день інавгурації	Inauguration Day	злочинець	criminal
втікати	escape	перешкоди	obstacles
втрати	losses	персонал	staff
морські сили	naval forces	навчання	exercises

В англійській мові назви водних резервуарів і шляхів (океани, моря, затоки, протоки, канали, річки, озера) вживаються з означеним артиклем: *the Indian Ocean, the Irish Sea, the Bay of Biscay, the Gulf of Mexico, the English Channel, the Erie Canal, the Thames, the Ontario*. Якщо назва озера вживається із словом *lake* у препозиції, то артикль взагалі не вживається (*Lake Ontario*). Коли ж слово *lake* стоїть у постпозиції, то вживається означений артикль (*the Lake of Ontario*).

Іменники, що позначають групи островів або гір, вживаються з означеним артиклем: *the Channel Islands, the Rocky Mountains*, однак назви окремих островів або вершин вживаються без артикля: *Malta, Everest*. Для позначення сім'ї в цілому вживають прізвище у множині з означеним артиклем: *the Johnsons*.

Вправа 3. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

На *Мальті* *Україна* підписала з *Європейським Союзом* угоду, головною *метою* якої є створення *передумов* для *вступу* *України* до цієї міжнародної організації, однак, як зазначають *аналітики*, це може виявитися складнішим, ніж сходження на *Еверест*. → На *Мальті* (ОКРЕМИЙ ОСТРІВ – БЕЗ АРТИКЛЯ) *Україна* (КРАЇНА – БЕЗ АРТИКЛЯ) підписала з *Європейським Союзом* (ОРГАНІЗАЦІЯ – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ) угоду (ПЕВНУ – З НЕОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ), головною *метою* (МЕТА – ЧАСТИНА ЗГАДАНОЇ УГОДИ – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ) якої є створення *передумов* (ПЕВНИХ – БЕЗ АРТИКЛЯ) для *вступу* (ВКАЗАНО ЯКОГО – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ) *України* (КРАЇНА – БЕЗ АРТИКЛЯ) до цієї міжнародної організації, однак, як зазначають *аналітики* (ДЕЯКІ – БЕЗ АРТИКЛЯ), це може виявитися складнішим, ніж сходження на *Еверест* (ОКРЕМА ВЕРШИНА – БЕЗ АРТИКЛЯ).

1. *Військові навчання «Сібриз»* (1) у *Чорному морі* (2), включаючи *Керченську протоку* (3), опинилися *під загрозою* (4) внаслідок *акцій протесту* (5), організованих *комуністами* (6) та *іншими радикальними групами* (7). *Схожа ситуація* (8) *мала місце* (9) у 2006 році, коли *організація* (10) *навчань* (11) була заблокована *прогресивними соціалістами* (12).

2. *Пуерто Ріко* (13) – *острів* (14), що знаходиться на схід від *Куби* (15), – запровадив *такі самі економічні реформи* (16), як *Філіппіни* (17) та *Гаїті* (18). *Реформи* (19) спрямовані на стабілізацію *становища* (20) в *країні* (21).

3. *День за днем* (22) *миротворці* (23) на *Кіпрі* (24) продовжують нагляд за *лініями припинення вогню* (25) та займаються *гуманітарною діяльністю* (26). *На сьогодні* (27) *ситуація* (28) між *сторонами* (29) залишається спокійною, однак *воєнні насильства* (30) все-таки *мають місце* (31) *час від часу* (32).

4. Через *кілька годин* (33) *по заході сонця* (34) Міонж Сеф завантажує *човен* (35) та пливе уздовж *озера Танганьїка* (36) на *завдання* (37), що стає все більш складним: він повинен вловити *достатньо риби* (38) аби продати на *місцевому ринку* (39) *на світанку* (40). Колись *дуже великі улови* (41) скоротилися, оскільки *температура води* (42) підвищилася за *останні кілька років* (43), що спричинило *вимирання* (44) *риби* (45). *Беручи до уваги* (46) *такі загрозливі ситуації* (47), *Об'єднані Нації* (48) провели *конференцію* (49), присвячену *змінам клімату* (50).

Вправа 4. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 3, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 2

військові навчання «Сібриз»	Sea Breeze military exercises	акції протесту	protest actions
радикальний	radical	прогресивні соціалісти	Progressive Socialists
острів	island	лінії припинення вогню	ceasefire lines
воєнні насильства	military violations	човен	boat
рясні улови	plentiful catches	вимирання	extinction

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 5. Перепишіть текст, поданий далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Європейський Союз (1) багатонаціональний та різноманітний. Він турбується про своїх громадян забезпечуючи **роботу** (2) **безробітним** (3) та усуваючи **ситуацію** (4), коли **багаті** (5) стають багатшими, а **бідні** (6) – біднішими. Його географічні умови також різноманітні.

Територія (7) ЄС складається з **об'єднаних територій** (8) його 27 країн-членів. Але **деякі області** (9) **країн-членів** (10) не є **частиною** (11) ЄС, незважаючи на те, що вони утворюють **частину** (12) Європи (наприклад: **Нормандські острови** (13) – **британський архіпелаг** (14) в **Англійському каналі** (15)). **Деякі території** (16), що відносяться до **країн-членів** (17) та знаходяться поза **континентом** (18) також не є **частиною** (19) ЄС (наприклад **Аруба** (20) та **Антильські острови** (21), розташовані у **Карибському морі** (22)). **Деякі заморські території** (23) є **зонами** (24) ЄС, наприклад **Азорські острови** (25), **Мадейра** (26), **Канарські острови** (27) та **Мартініка** (28). На **Північному Кіпрі** (29) **вступ** (30) до ЄС знаходиться під знаком питання через **турецьку окупацію** (31). **Берегова лінія** (32) ЄС тягнеться не тільки вздовж **морів** (33), таких як **Балтійське** (34), вона тягнеться навіть уздовж **Атлантичного Океану** (35).

Клімат (36) **Європейського Союзу** (37) сильно залежить від **Гольфстріму** (38), який зігріває **західний регіон** (39) до **рівнів** (40), що є недосяжними на **подібних широтах** (41) **інших континентів** (42).

До складу *території* (43) *Союзу* (44) входить *багато європейських гірських хребтів* (45): *Альпи* (46), де розташована *найвища вершина* (47) ЄС – *Монблан* (48), *Карпати* (49), що простягаються крізь центральну та східну Європу, *Скандинавські гори* (50), – від Скандинавського півострова до *Балканських гір* (51) з найвищою вершиною – *Ботев* (52).

Ви можете подорожувати з *заходу на схід* (53) *потягом* (54), *автобусом* (55), *літаком* (56) та насолоджуватися *різноманіттям* (57)!

Вправа 6. Перекладіть англійською мовою текст, поданий у вправі 5, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 3

різноманітний	diverse	безробітні	unemployed
усувати	eliminate	багаті	rich
бідні	poor	об'єднані	combined
Нормандські острови	Channel Islands	архіпелаг	archipelago
Антильські острови	Antilles	заморський	overseas
Азорські острови	Azores	Кіпр	Cyprus
берегова лінія	coastline	широта	latitude
гірський хребет	mountain range	вершина	peak

ДИКТАНТ-ПЕРЕКЛАД 6 (ЗРАЗОК)

Довготривалий конфлікт (1) між *Туреччиною* (2) та *Грецією* (3) триває. *Греція* (4) претендує на *низку* (5) *островів* (6) в *Егейському морі* (7), а саме: *Лесбос* (8), *Самос* (9) і *острови Додеканесу* (10). Беручи до уваги те, що *країни* (11) є *членами НАТО* (12), *Генеральний Секретар* (13) спробував виступити посередником, але *спроба* (14) виявилася невдалою. На даний момент *Греція* (15) вважає, що *єдиний спосіб* (16) вирішити *конфлікт* (17) – це подати *справу* (18) до *Міжнародного суду* (19) в *Гаазі* (20). *Ще одним нерозв'язаним конфліктом* (21) між *країнами* (22) залишається *статус* (23) *Кіпру* (24) – *острову* (25), розташованого в *Середземному морі* (26).

STEP 3

Назви готелів, ресторанів, кораблів, (кіно)театрів, клубів, музеїв зазвичай вживаються з означеним артиклем: *the Hilton, the Titanic, the Globe, the Lonely Hearts Club, the National Gallery*. Назви газет зазвичай вживаються з означеним артиклем (*the Economist*), а журналів – без артикля (*New Scientist*).

Вправа 1. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного або конкретного смислу перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Приклад:

За повідомленням *«Нью-Йорк Таймз»*, *саміт*, що проводився у *готелі «Парадіз»*, завершився *резолуцією* про *заборону використання військових сил*, оскільки це поставить під загрозу *підтримання міжнародного миру і безпеки*. → За повідомленням *«Нью-Йорк Таймз»* (НАЗВА ГАЗЕТИ – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ), *саміт* (ЗРОЗУМІЛО, ЯКИЙ З КОНТЕКСТУ – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ), що проводився у *готелі «Парадіз»* (НАЗВИ ГОТЕЛЮ – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ), завершився *резолуцією* (ВКАЗАНО ЯКА – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ) про *заборону використання* (ВКАЗАНО ЯКЕ – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ) *військових сил* (БУДЬ-ЯКИХ – БЕЗ АРТИКЛЯ), оскільки це поставить під загрозу *підтримання* (ВКАЗАНО ЯКЕ – З ОЗНАЧЕНИМ АРТИКЛЕМ) *міжнародного миру* (НАЗИВАННЯ – НУЛЬОВИЙ АРТИКЛЬ) і *безпеки* (НАЗИВАННЯ – НУЛЬОВИЙ АРТИКЛЬ).

1. *Саміт з миру та безпеки* (1) *відбувся* (2) у *готелі Вальдорф Асторія* (3) у *Нью-Йорку* (4).

2. *«Таймс»* (5) *проінформувала*, що учора *5 представників* (6) *Європейської Комісії* (7) *відвідали Національну Галерею* (8) з *метою* (9) *заохочення інтересу* (10) до *культури* (11) серед *молоді* (12).

3. НАТО оголосила у *грудні* (13), що *союзні сили* (14) *проводитимуть навчання* (15) в *Північному Льодовитому Океані* (16) з допомогою *команди* (17) *Полярного Принца* (18) – середнього за розмірами *криголаму* (19).

4. HOTREC це – *асоціація* (20) *готелів* (21) та *ресторанів* (22) *Європейського Союзу* (23). Вона забезпечує *якість* (24) *їжі* (25) навіть у *дуже відомих та дорогих ресторанах* (26), таких як *«Фет Дак»* (27) у *Лондоні* (28) та *«Медівал Таверн»* (29) у *Празі* (30).

5. *«Київ Пост»* (31) *інформує*, що *Генеральний Секретар Расмусен* (32) *приїде з одностороннім візитом* (33) до *України* (34) у *лютому* (35) аби зустрітися з *президентом Януковичем* (36), *прем'єр міністром Азаровим* (37) та *міністром закордонних справ Грищенком* (38).

6. «Транзішнз Онлайн» (39) це – он-лайн журнал (40), що висвітлює новини (41) та події (42) у 29 пост-комуністичних країна (43).

7. Віденська Державна Опера (44) це – міжнародно визнаний європейський театр (45).

Вправа 2. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 1, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 1

союзні сили	allied forces	навчання	exercises
Північний Льодовитий Океан	Arctic Ocean	команда	crew
криголам	icebreaker	ресторан	restaurant
міністр закордонних справ	Foreign Minister	он-лайн	on-line

Вправа 3. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного чи конкретного смислу (або відповідні пояснення) перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

1. Президент Барак Обама (1) та Перша Леді Мішель Обама (2) планують поїхати на *Гавайські острови* (3) на *кілька днів* (4). Як повідомляє «Нью Йорк Таймс» (5) *подорож* (6) буде *сімейним відпочинком* (7), однак «Вашингтон Пост» (8) повідомила сьогодні, що за словами *одного з речників* (9) *Білого Дому* (10) *діти* (11) не приєднуються до *подружжя Обама* (12).

2. *Археологічні музеї* (13) *Європейського Союзу* (14) спеціалізуються на *виставках* (15) *археологічних артефактів* (16). Багато з них знаходяться під *відкритим небом* (17), наприклад *Акрополь* (18) в *Афінах* (19) і *Римський Форум* (20).

3. У *квітні* (21) 2009 *Сомалійські пірати* (22) захопили *Маерск Алабама* (23) – *17.000-тонний вантажний корабель* (24), що перевозив *товари* (25), призначені для *Кенії* (26). *Команда* (27) *повернула контроль* (28) над *кораблем* (29), однак *Капітана Філінса* (30) захопили *пірати* (31), які втікали. Його врятували завдяки *операції* (32), проведеній *Адміралом Хортні* (33).

4. «Гуардіан» (34) проінформувала, що *Генеральний Секретар Бан Кі-мун* (35) вирушив до *Порт-о-Пренс* (36), *столиці* (37) *Гаїті* (38), що була зруйнована *минулого тижня* (39) *катастрофічним землетрусом* (40). Пізніше *інше впливове джерело* (41) – «Дейлі Мірор» (42) – повідомило, що *Генеральний Секретар* (43) разом з *Координатором з надання допомоги у надзвичайних ситуаціях Холмсом* (44) відвідали *постраждалі території* (45) та зустрілися з *президентом Превалем* (46) й *іншими представниками* (47) *місії ООН* (48) на *Гаїті* (49).

Вправа 4. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 3, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 2

Перша Леді	First Lady	археологічний	archaeological
артефакт	artifact	відкрите небо	open air
Акрополь	Acropolis	Римський Форум	Roman Forum
вантажний корабель	cargo ship	землетрус	earthquake
Координатор з надання допомоги у надзвичайних ситуаціях	Emergency Relief Coordinator	постраждали	affected

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 5. Перепишіть текст, поданий далі, додаючи означення називного чи конкретного смислу (або відповідні пояснення) перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

З метою (1) зближення народів (2) Європи, *Європейський Союз* (3) заохочує усі форми (4) зустрічей (5) *європейців* (6) та засновує спеціальні програми (7). Наприклад, *проект «Артіст»* (8) створено для надання високоякісного дистанційного доступу (9) до колекцій (10) таких провідних світових музеїв (11), як Уффіці (12) у Флоренції (13), *Національна Галерея* (14) та *Музей Вікторії й Альберта* (15) у Лондоні (16), *Лувр* (17) у Парижі (18).

Проект «Театрон» (19) робить можливим для сучасних глядачів (20) відродити атмосферу (21), у якій перебували глядачі (22) інших історичних часів (23) та поєднує найважливіші театри (24) ЄС, а саме: *Національний Театр* (25) у Лондоні (26), *Театро дель Опера* (27) у Римі (28) та *Королівський Датський Театр* (29) у Копенгагені (30).

Оскільки туризм (31) – ключовий сектор (32) *Європейської економіки* (33), він становить важливу мету (34). Кожного року (35) такі відомі газети (36) *Європейського Союзу* (37), як «*Європiан Войс*» (38) та «*Європiан Віклі*» (39), а також такі журнали (40), як «*Європа Сурвей*» (41) та «*ЕУкомерц*» (42) публікують рейтинг (43) найбільш фешенебельних готелів (44). Цього року (45) лідерами (46) стали *Гранд Готель* (47) у Відні (48) та *Вікторія Готель* (49) в Амстердамі (50).

Вправа 6. Перекладіть англійською мовою текст, поданий у вправі 5, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 3

проект «Артист»	«Artiste» project	високоякісний	high-quality
дистанційний	long-distance	доступ	access
Уффіці	Uffizi	Музей Вікторії й Альберта	Victoria and Albert Museum
Лувр	Louvre	проект «Театрон»	«Theatron» project
глядач	viewer	Театро дель Опера	Teatro dell'Opera
журнал	magazine	фешенебельний	fashionable

КОНТРОЛЬНА РОБОТА – 3 (ЗРАЗОК)

Весна (1) 2010 року виявилася багатою на події (2). На Європейській конференції з питань туризму (3), що відбулася (4) у Гаазі (5), в Нідерландах (6), Віце-президент Антоніо Таяні (7), що є одним з комісарів (8) Європейської Комісії (9), оголосив, що туризм (10) став важливим елементом (11) для сприяння миру (12), оскільки він допомагає будувати кращий світ (13). Це також дуже важливий аспект (14) життя (15) європейських громадян (16), що подорожують все більше й більше.

Огляд (17) різноманітних новин (18) стосовно цього сектору можна знайти в журналах (19), присвячених туризму (20). Наприклад, Arrivals Business Travel Magazine (21) опублікував список (22) найбільш популярних готелів (23), до складу яких увійшли Вікторія Готель (24) на Гавайських островах (25), Гранд Готель (26) на Багамах (27) та Хілтон Готель (28) на Кіпрі (29). Tourism and Travel Journal (30) розповідає про найновітніші тенденції (31) у галузі подорожування (32): людям (33) обридли тропічні острови (34) та шумні старі міста (35). Саме тому вони обирають подорожі (36) до Карнат (37), де вони можуть підкорити Говерлу (38) та вдихати свіже повітря (39).

Розуміючи те, що приваблення туристів (40) до Європи (41) може позитивно вплинути на економіку (42), день за днем (43) Європейська Комісія (44) докладає значних зусиль (45) аби покращити європейський туризм (46). Вона запровадила добре розвинену систему (47), аби захистити пасажирів (48) та споживачів (49), включаючи інвалідів (50) та безробітних (51). Стаття 59 (52) Лісабонського Договору (53) говорить, що основною метою (54) європейської туристичної політики (55) є вдосконалення сектору (56) зробивши його доступним для кожного.

UNIT 4

STEP 1

Вправа 1. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного чи конкретного смислу (або відповідні пояснення) перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

1. Деякі експерти (1) вважають, що процес *COT* (2) не був прозорим від початку до кінця (3).

2. Генеральна Рада (4) включає численні органи (5), що наглядають за роботою комітетів (6) в різних галузях (7).

3. В інтерв'ю (8) Дейлі Мірор (9) Генеральний Директор Паскаль Лемі (10) сказав, що торгівля (11) та права людини (12) йдуть пліч-о-пліч (13).

4. Найвищий орган з прийняття рішень (14) *COT* (15) – Міністерська Конференція (16), яка зазвичай зустрічається раз на два роки (17).

5. Сучасний Уругвай (18) значно відрізняється від Уругваю (19), що дав притулок знаменитому раунду (20) торговельних переговорів (21) 15 років (22) тому.

6. Країна (23), що бажає вступити до *COT* (24) подає заявку (25) до Генеральної Ради (26) та має описати усі аспекти (27) своєї торговельної та економічної політики.

7. Регіональний Форум АСЕАН (28) – офіційний, багатосторонній діалог (29) в тихоокеансько-азійському регіоні (30). Його цілями є сприяння співробітництву (31) та заохочування становлення довіри (32) в регіоні (33). Теперішніми членами (34) Форуму (35) є: усі члени АСЕАН (36), Австралія (37), Китайська Народна Республіка (38), Європейський Союз (39), Індія (40), Японія (41), Росія (42), Сполучені Штати (43) та Канада (44).

8. В обов'язки (45) Секретаріату (46) входить надавати незалежну підтримку (47) урядам (48) країн членів *COT* у будь-якій діяльності (49), що її здійснює організація (50).

Вправа 2. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 1, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 1

прозорий	transparent	численні	multiple
наглядати	oversee	Міністерська Конференція	Ministerial Conference
давати притулок	host	подавати	submit
заявка	application	багатосторонній	multilateral
тихоокеансько-азійський регіон	Asia Pacific region	становлення довіри	confidence-building
поточний	current	Китайська Народна Республіка	People's Republic of China

Вправа 3. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного чи конкретного смислу (або відповідні пояснення) перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

1. На *Світову організацію торгівлі* (1) існує ціла низка (2) *поглядів* (3). Це *організація* (4), що займається *питаннями торгівлі* (5). Це – *форум* (6) для *урядів* (7), де вони можуть обговорити *торгівельні угоди* (8). Це – *місце* (9), де вони можуть врегульовувати *суперечки* (10). *Організація* (11) керує *системою* (12) *правил торгівлі* (13). Врешті-решт, *СОТ* (14) це – *місце* (15), де *уряди* (16) *країн членів* (17) намагаються вирішити *торгівельні проблеми* (18), які виникають між ними.

2. *Організація Північноатлантичного Договору* (19), яку також називають *Північноатлантичним Альянсом* (20), – це *міжурядовий військовий альянс* (21), заснований на основі *Північноатлантичного Договору* (22), підписаного у *квітні* (23) 1949 року. *Попередником* (24) *угоди НАТО* (25) був *Брюсельський Договір* (26), підписаний у *березні* (27) 1948 року *Бельгією* (28), *Нідерландами* (29), *Люксембургом* (30), *Францією* (31) та *Сполученим Королівством* (32). *Організація* (33) являє собою *систему* (34) *колективної оборони* (35), країни-члени якої погоджуються застосовувати *спільну оборону* (36) у *відповідь* (37) на *напад* (38) *будь-якої зовнішньої сторони* (39).

3. *Загальна Угода про Тарифи та Торгівлю* (40) була єдиним *багатостороннім договором* (41), що регулював *міжнародну торгівлю* (42) з *середини 1940-х років* (43) доки у *1995 році* (44) не було засновано *Світову організацію торгівлі* (45). Незважаючи на *спроби* (46) у *1950-х роках* (47) створити *певний інституційний механізм* (48) для *міжнародної торгівлі* (49), *ЗУТТ* (50) продовжила функціонувати упродовж *1960-х років* (51) як *напівформалізована система* (52).

Вправа 4. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 3, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 2

керувати	operate	міжурядовий	intergovernmental
попередник	precursor	Брюсельський Договір	Treaty of Brussels
зовнішній	external	багатосторонній	multilateral
інституційний	institutional	напівформалізований	semi-institutionalized

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 5. Перепишіть текст, поданий далі, додаючи означення називного чи конкретного смислу (або відповідні пояснення) перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Країни, що не входять до складу АСЕАН (1) розкритикували АСЕАН (2) за те, що вона була занадто м'якою у політиці (3) відносно заохочення прав людини (4) та демократії (5) у М'янмі, що знаходиться під керівництвом хунти (6). Незважаючи на світове обурення (7) стосовно військового придушення (8) мирних протестувальників (9) в місті Янгоні (10), АСЕАН (11) відмовляється тимчасово позбавити М'янму (12) членства (13), і також нехтує пропозиціями (14) стосовно економічних санкцій (15). Це спричинило занепокоєння (16): Європейський Союз (17), що є потенційним торговельним партнером (18), відмовився вести торговельні переговори (19) на регіональному рівні (20). Подію (21) було висвітлено у різноманітних газетах (22). Наприклад, Таймз (23) повідомляє, що організація (24) є «великою на словах (25), але маленькою на ділі (26)». Тім Хакслі (27), представник (28) Міжнародного Інституту Стратегічних Досліджень (29), вважає що різні політичні системи (30), представлені в утворенні (31) АСЕАН (32), включаючи багато молодих країн (33), є бар'єром (34) для будь-якого співробітництва (35), що виходить за рамки економічної сфери (36). Він також запевняє, що АСЕАН (37) стала менш успішною у врегулюванні суперечок (38), наприклад таких, як між Індонезією (39) та сьогоденним Таїландом (40).

Упродовж дванадцятого Саміту АСЕАН (41) в місті Себу (42), декілька груп (43) активістів (44) провели антиглобалістичні демонстрації (45). Активісти (46) вважають, що економічна інтеграція (47) негативно впливатиме на промисловість (48) Філіппін (49) та спричинить втрату робочих місць (50) тисячами (51) філіппінців (52).

Вправа 6. Перекладіть англійською мовою текст, поданий у вправі 5, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 3

такий, що не входить до складу АСЕАН	non-ASEAN	що знаходиться під керівництвом хунти	junta-led
світове обурення	global outrage	військове придушення	military crack-down
тимчасово позбавити	suspend	висвітлювати	highlight
Міжнародний Інститут Стратегічних Досліджень	International Institute of Strategic Studies	сьогоденний	present-day
Себу	Cebu	антиглобалістичний	anti-globalization
філіппінці	Filipinos	робочі місця	jobs

ДИКТАНТ-ПЕРЕКЛАД 7 (ЗРАЗОК)

COT (1) – це організація (2), що займається правилами (3) торгівлі (4). Її створення стало найбільшою реформою (5) між народної торгівлі (6) з часів Другої Світової Війни (7). Воно також втілило в реальність (8) невдалу спробу (9) 1940-х років (10) створити міжнародну організацію торгівлі (11). Більшість угод COT (12) було підписано упродовж Уругвайського Раунду (13) у 1980-х роках (14). Найголовніший орган організації (15) з прийняття рішень (16) – це Міністерська Конференція (17). Вона поєднує усіх членів (18) COT (19), всі з яких є країнами (20). Ще одним важливим органом (21) є Генеральна Рада (22), заснована у 1990-х роках (23) на чолі з Генеральним Директором (24).

STEP 2

Вправа 1. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного чи конкретного смислу (або відповідні пояснення) перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

1. *Надзвичайно холодна весна* (1) може спричинити *серйозні проблеми* (2) в *сільськогосподарському секторі* (3) *багатьох країн* (4).

2. *Загальна Угода про Тарифи та Торгівлю* (5) була замінена *Марракеською Угодою* (6), відповідно до якої *Світова Організація Торгівлі* (7) офіційно розпочала своє існування у *січні* (8) 1995 року.

3. *Європейський Парламент* (9) обирається *раз на п'ять років* (10) *громадянами ЄС* (11).

4. *Стаття 1* (12) *Статуту* (13) проголошує *заснування* (14) *організації* (15). *Стаття 2* (16) висвітлює *цілі* (17). *Стаття 3* (18) перелічує *зобов'язання* (19) її членів.

5. *Об'єднані Нації* (20) занепокоєні *ситуацією* (21) у *Гімалайських горах* (22).

6. *Президент* (23) *Комітету* (24) потрапив до *лікарні* (25) після *терористичної атаки* (26).

7. *Париж* (27) *1940-х років* (28) був готовий розмістити цю конференцію.

8. *Маастрихтський договір* (29) заснував *Європейський Союз* (30) під його теперішньою назвою у *1993 році* (31). *Остання поправка* (32) до *конституційної основи* (33) *ЄС* (34) – *Лісабонського Договору* (35) – *вступила в силу* (36) у *2009 році* (37).

9. У *1990-х роках* (38) *економічна ситуація* (39) на *Сейшельських островах* (40) була нестабільною та потребувала *міжнародного втручання* (41).

10. *Середа* (42) мала бути важкою.

11. *Безробітні* (43) організували *мітинг* (44) протестуючи проти *реформ* (45), запроваджених *урядом* (46), спрямованих на *скорочення* (47) *виплат по безробіттю* (48).

12. *Європейський Союз* (49) є *економічним та політичним утворенням* (50) *27 країн-членів* (51), що розташовані переважно в *Європі* (52).

Вправа 2. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 1, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 1

сільськогосподарський	agricultural	Марракеська Угода	Marrakech Agreement
Гімалайські гори	Himalayas	Маастрихтський договір	Maastricht Treaty
поправка	amendment	Лісабонський Договір	Treaty of Lisbon
Сейшельські острови	Seychelles	втручання	interference
мітинг	rally	виплати по безробіттю	unemployment benefits

Вправа 3. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного чи конкретного смислу (або відповідні пояснення) перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

1. *Міжнародний Валютний Фонд* (1) – це *міжурядова організація* (2). Вона наглядає за *світовою фінансовою системою* (3), досліджуючи *макроекономічні процеси* (4) своїх країн-членів. *Організація* (5) зародилася у *1940-х роках* (6) на *Валютно-фінансовій конференції ООН* (7), коли *представники* (8) *45 урядів* (9) зустрілися у *готелі Маунт Вашингтон* (10) у *Бреттон-Вудс* (11), *США* (12).

2. *Європейська Комісія* (13) та *Європейський Інвестиційний Банк* (14) презентували *результати* (15) *дослідження* (16) стосовно *потенційних інвестицій* (17) для захисту (18) *Середземного моря* (19). В *дослідженні* (20) визнано *необхідність* (21) у створенні *програми* (22) для допомоги *країнам* (23) *середземноморського регіону* (24) скоротити забруднення (25), які вони спускають у *море* (26). *Комісар з питань довколишнього середовища Ставрос Дімас* (27) заявив, що *дослідження* (28) стало *важливою відправною точкою* (29) для *спільних зусиль* (30) *міжнародних установ* (31), діяльність яких спрямована на захист *Середземного моря* (32) від *подальшого забруднення* (33).

3. *Країна-член* (34) може вийти з *Міжнародного Валютного Фонду* (35). Наприклад, у *квітні* (36) 2007 року *президент* (37) *Еквадору* (38) заявив про *висилку* (39) *представника* (40) *Світового Банку* (41) з *країни* (42). *Кілька днів* (43) потому *Венесуела* (44) наслідувала *приклад* (45). *Президент Уго Чавес* (46) проголосив, що *країна* (47) вийде з *Фонду* (48) та *Світового Банку* (49).

Вправа 4. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 3, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 2

зародитися	conceive	Валютно-фінансова конференція ООН	United Nations Monetary and Financial Conference
Європейський Інвестиційний Банк	European Investment Bank	дослідження	study
Середземне море	Mediterranean Sea	забруднення	pollution
Комісар з питань довколишнього середовища	Environment Commissioner	відправна точка	starting point
виходити (з організації)	withdraw	висилка	expulsion
Світовий Банк	World Bank	приклад	suit

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 5. Перепишіть текст, поданий далі, додаючи означення називного чи конкретного смислу (або відповідні пояснення) перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

*COT (1) народилася з **переговорів** (2) і все, що COT (3) робить є **результатом** (4) **переговорів** (5). **Більшість** (6) **поточної роботи** COT (7) витікає з **переговорів** (8), проведених у **1980-х роках** (9), що називалися **Уругвайським Раундом** (10). **Рішення** (11) зазвичай приймаються **одноставно** (12). **Організацією** (13) керують **уряди країн-членів** (14). У цьому відношенні COT (15) відрізняється від **інших міжнародних організацій** (16), таких як **Світовий Банк** (17) та **Міжнародний Валютний Фонд** (18). У межах COT (19), **повноваження** (20) не передаються **раді** (21) **директорів** (22) або **голові** (23) **Організації** (24).*

Головним органом з прийняття рішень (25) COT (26) є **Міністерська Конференція** (27). Вона може приймати **рішення** (28) стосовно **усіх питань** (29), що підпадають під **багатосторонні торговельні угоди** (30). **Установча міністерська конференція** (31) відбулася в **Сінгапурі** (32) в **середині 1990-х років** (33). **Другу міністерську конференцію** (34) було проведено в **Женеві** (35), **Швейцарія** (36). **Третя конференція** (37), що пройшла в **Сіетлі** (38), **штат Вашингтон** (39), закінчилася

провалом (40), викликавши масові демонстрації (41), що привертали світову увагу (42). Четверта міністерська конференція (43) відбулася у Досі (44) – столиці (45) Катару (46), розташованій у Перській затоці (47). На цій конференції розпочався Доський Раунд (48). На конференції (49) також було узгоджено вступ (50) сучасного Китаю (51), що став 143-м членом (52).

Вправа 6. Перекладіть англійською мовою текст, поданий у вправі 5, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 3

одноставність	consensus	уряди країн-членів	member governments
Світовий Банк	World Bank	рада	board
Міністерська Конференція	Ministerial Conference	установчий	inaugural
Сіетл	Seattle	провал	failure
масові демонстрації	massive demonstrations	світовий	worldwide
Доха	Doha	Катар	Qatar
Перська затока	Persian Gulf	Доський Раунд	Doha Round

ДИКТАНТ-ПЕРЕКЛАД 8 (ЗРАЗОК)

Світова Організація Торгівлі (1) складається з 153 членів (2), усі з яких беруть участь у Доському Раунді (3). Члени СОТ (4) не мають бути суверенними країнами (5). Вони мають бути митною територією (6) з повною автономією (7) у зовнішніх торгівельних відносинах (8). Таким чином, Китайська Республіка (9) стала учасником ЗУТТ (10) у 2002 році.

Країна (11), що бажає вступити до СОТ (12) подає заявку (13) до Генеральної Ради (14), де має описати усі аспекти (15) своєї торгівлі. Заявка (16) подається у меморандумі (17), який вивчається робочою групою (18). Потім робоча група (19) визначає умови (20) вступу (21) до СОТ (22) для країни-кандидата (23) та може надати перехідний період (24) для того, щоб дозволити країні (25) виконати правила СОТ (26).

STEP 3

Вправа 1. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного чи конкретного смислу (або відповідні пояснення) перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

1. Аби вступити до *Європейського Союзу* (1), *країна* (2) має відповідати *Копенгагенським критеріям* (3), визначеним ще на *початку 1990-х років* (4).

2. *Країни* (5), що є *членами* (6) *Світової Організації Торгівл* (7), – *незалежні суверенні нації* (8).

3. *США* (9) відмовилися від *позиції* (10), яку вони займали раніше.

4. *Міжнародний Суд* (11), розташований в *Гаазі* (12), *Нідерланди* (13), є *основним судовим органом* (14) *Об'єднаних Націй* (15), заснованим відповідно до *Статуту ООН* (16).

5. *Кіпр* (17), що є *членом* (18) *ЄС* (19), розташований ближче до *Туреччини*, (20) ніж до *континентальної Європи* (21), але часто вважається *частиною* (22) *Азії* (23).

6. *Лорд Ісмей* (24), який був *першим Генеральним Секретарем НАТО* (25), влучно сформулював *мету* (26) *організації* (27), що полягала у тому, щоб утримувати *росіян* (28) поза (Європою), *американців* (29) в (Європі), а *німців* (30) під контролем.

7. *Демократам* (31) вдалося виграти *вибори* (32).

8. *Більшість міжнародних організацій* (33) *врегульовують суперечки* (34) *у такий спосіб* (35).

9. *Перша сесія* (36) *Генеральної Асамблеї* (37) була скликана у *1946 році* (38) у *Вестмінстерському холі* (39) *повоєнного Лондона* (40) та включала *представників* (41) *51 країни* (42).

10. Ці переговори було проведено за *ініціативою* (43) *Радянського Союзу* (44), який бажав використати їх для того, щоб утримати *контроль* (45) над *комуністичними країнами* (46) у *Східній Європі* (47).

11. *Україна* (48) оприлюднила *план* (49), який вона розробила.

Вправа 2. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 1, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 1

Копенгагенські критерії	Copenhagen criteria	відмовитися	abandon
Міжнародний Суд	International Court of Justice	судовий	judicial
Кіпр	Cyprus	утримувати	keep
скликати	convene	Вестмінстерський хол	Westminster Hall
повоєнний	post-war	оприлюднити	make public

Вправа 3. Перепишіть речення, подані далі, додаючи означення називного чи конкретного смислу (або відповідні пояснення) перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

1. На *Мальті* (1) *Україна* (2) підписала з *Європейським Союзом* (3) угоду (4), *головною метою* (5) якої є створення *передумов* (6) для *вступу* (7) *України* (8) до цієї міжнародної організації. Однак, як зазначають *аналітики* (9), це може виявитися складнішим, ніж сходження на *Еверест* (10).

2. *Європейський Союз* (11) функціонує за допомогою *певної гібридної системи* (12) *наднаціональних незалежних установ* (13) та *рішень* (14), прийнятих на *міжурядовому рівні* (15). *Важливими установами* (16) *ЄС* (17) є: *Європейська Комісія* (18), *Європейська Рада* (19), *Суд* (20) *Європейського Союзу* (21) та *Європейський Центральний Банк* (22).

3. *Об'єднані Нації* (23) – це *міжнародна організація* (24), *цілями* (25) якої є сприяти *співробітництву* (26) в *міжнародному праві* (27), *міжнародній безпеці* (28), *економічному розвитку* (29), *соціальному прогресу* (30) та *правам людини* (31). *ООН* (32) була заснована у *1945 році* (33) після *Другої Світової Війни* (34) аби замінити *Лігу Націй* (35), зупинити *війни* (36) між *країнами* (37) та забезпечити *платформу* (38) для *діалогу* (39). Вона містить *численні допоміжні органи* (40) для виконання своїх місій.

4. *Країни-члени* (41) з *початку й до кінця* (42) чітко розуміли, що лише завдяки *тісній співпраці* (43), *пліч-о-пліч* (44), вони зможуть краще захищати *власні інтереси* (45), утворивши *спільну економічну зону* (46) *із заходу на схід* (47). Саме так було закладено *основу* (48) *нової організації* (49).

Вправа 4. Перекладіть англійською мовою речення, подані у вправі 3, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 2

Мальта	Malta	передумови	preconditions
сходження	climbing	гібридний	hybrid
наднаціональний	supranational	Європейський Центральний Банк	European Central Bank
право	law	права людини	human rights
Ліга Націй	League of Nations	допоміжний	subsidiary

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 5. Перепишіть текст, поданий далі, додаючи означення називного чи конкретного смислу (або відповідні пояснення) перед кожним іменником, виділеним напівжирним шрифтом.

Асоціацію Країн Південно-Східної Азії (1) було створено *спекотного літа* (2) 1967 року шляхом *підписання* (3) *Бангкокської Декларації* (4) *Отцями Засновниками* (5), а саме: *Індонезією* (6), *Малайзією* (7), *Філіппінами* (8), *Сінгапуром* (9) та *Таїландом* (10). *Бруней* (11) приєднався у *холодному січні* (12) 1984 після отримання *незалежності* (13) від *Сполученого Королівства* (14). *Попередницею АСЕАН* (15) була *Асоціація Південно-Східної Азії* (16) – *альянс* (17), спрямований заохочувати *співробітництво* (18) в *регіоні* (19). *Структура* (20) *Організації* (21) описана у *Розділі IV* (22) *Статуту* (23). *Органами* (24) *організації* (25) є:

- *Саміт АСЕАН* (26), що складається з *голів* (27) *країн* (28) та *урядів* (29) *країн-членів* (30);

- *Координаційна Рада* (31), що проводить *зустрічі* (32) *двічі на рік* (33);

- *Секретаріат* (34) – розташований у будівлі *Міністерства Закордонних Справ* (35) *Індонезії* (36). *Генеральний Секретар* (37) виконує *обов'язки* (38) відповідно до *положень* (39) *Статуту* (40).

Якщо б *АСЕАН* (41) була *цільною країною* (42), її економіка посіла б *третє місце* (43) у *Південно-Східному Азійському регіоні* (44). *Розвиток* (45) *організації* (46) був аж ніяк не *легким процесом* (47). Упродовж *1970-х років* (48) вона перейшла до *реалізації програми* (49) *економічного співробітництва* (50). На жаль у *1980-х роках* (51) програма зазнала краху та була відновлена лише на початку *1990-х років* (52) завдяки *тайській пропозиції* (53) створити *регіональну зону вільної торгівлі* (54).

Вправа 6. Перекладіть англійською мовою текст, поданий у вправі 5, вживаючи відповідні артиклі.

VOCABULARY – 3

попередниця	predecessor	саміт АСЕАН	ASEAN Summit
Координаційна Рада	Coordinating Council	положення	provisions
цільний	single	перейти до реалізації	embark on
зазнати краху	failed	тайська пропозиція	Thai proposal

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ УСНИЙ ПЕРЕКЛАД (ЗРАЗОК)

Європейський Союз (1) – це сім'я (2) демократичних європейських країн (3). Це не федерація (4). Відповідно до статті 1 (5) основоположного договору (6), країни (7), що утворюють ЄС (8) є незалежними суверенними націями (9). Стаття 3 (10) того ж самого договору (11) висвітлює цілі (12) Союзу (13). Країнами засновницями (14) є: Франція (15), Італія (16), Німеччина (17), Нідерланди (18), Люксембург (19) та Бельгія (20). Чеська Республіка (21) приєдналася навесні (22) 2004 року разом з сусідньою Словаччиною (23). Македонія (24), що є однією з республік (25) колишньої Югославії (26), так само, як і сьогоденна Туреччина (27), є кандидатами (28) на вступ (29) з осені (30) 2003 та з зими (31) 2009 відповідно.

Організація (32) складається з політичного та економічного компонентів (33). Політичний компонент (34) представлено Парламентом (35), що складається з послів (36) або постійних представників (37), які приймають рішення (38). Очолює цей орган президент Бузек (39). Економічний компонент (40) представлено Комісією (41), очолюваною президентом Барросо (42). Віце-президентом (43) є високий представник Кетрін Ештон (44).

Термін «агенція» (45) позначає орган ЄС (46), створений для того, щоб виконувати дуже специфічне завдання (47). Агенції ЄС (48) запроваджують програми (49) для людей похилого віку (50), сприяють підвищенню якості (51) ліків (52) для хворих (53) та заохочують програми обміну (54) для молоді (55).

Союз (56) співпрацює зі Світовою Торгівельною Організацією (57), Об'єднаними Націями (58) та іншими організаціями. Якщо ви хочете вплинути на політику ЄС (59), є різноманітні способи (60) зробити це. Наприклад, існують он-лайн форуми (61), присвячені справам ЄС (62), де ви можете приєднатися до дискусії (63).

ДЛЯ НОТАТОК

Навчальне видання

Ольховська Алла Сергіївна

**ПОСІБНИК ДЛЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ
ПЕРЕДАЧІ ІМПЛІКАТУР ТЕКСТУ ОРИГІНАЛУ
В УСНОМУ ПЕРЕКЛАДІ З АРКУША
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА АНГЛІЙСЬКУ
(категорія означеності / неозначеності)**

Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів
за спеціальністю «Переклад» (англійська мова)

Відповідальний за випуск *І. В. Тепляков*
Коректор *Л. Є. Стешенко*

Формат 60×84/16. Умов. друк. арк. 4,21. Наклад 200 прим. Зам. 153/11.

Видавець і виготовлювач

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

61022, м. Харків, пл. Свободи, 4.